

ARGUS

de stem van sprakeloze wilde dieren

De Faunabescherming **20** jaar!

Jubileumnummer

Colofon

ISSN 0166-5073

Argus is het tijdschrift van De Faunabescherming. Argus wordt twee keer per jaar toegestuurd aan donateurs die ten minste € 16,- per jaar betalen via onderstaande IBAN.

Sympathisanten betalen € 5,- per jaar

Indien u Stichting De Faunabescherming testamentair wenst te gedenken, wordt u verzocht contact op te nemen met de penningmeester.

Donateursadministratie

Postbus 150, 6870 AD Renkum.

Voor adreswijzigingen en vragen over de jaarlijkse donatie kunt u ons mailen:

donateurs.adm@faunabescherming.nl

Betalingsgegevens:

IBAN: NL72 TRIO 0338 5400 91

t.n.v. De Faunabescherming, Renkum.

Bij betaling vanuit het buitenland gelieve ook te vermelden: BIC: TRIONL2U

Secretariaat

Q. Hoogenboom

info@faunabescherming.nl

06-16010305

Postbus 150, 6870 AD Renkum

Penningmeester

Mw. I. v.d. Abeele,

Korenbloemstraat 30, 6871 WE Renkum,

Telefoon (0317) 318 487

Bestuur

I.J. van den Abeele, Q. Hoogenboom,

N.K. Koffeman, H.H. Niesen, E. Ros, S.H.D. Voss

Aan deze Argus werkten mee

Ineke van den Abeele, Niko Koffeman,

Harm Niesen, Quintijn Hoogenboom,

Charlotte Mutsaers, Betty Ros en Harry Voss

Redactie

Eric Schoones, Quintijn Hoogenboom

argus@faunabescherming.nl

Website

www.faunabescherming.nl

Lay-out en druk

Van Berkum Graphic Solutions, Zwaag

Doelstelling

Stichting De Faunabescherming is een niet-gesubsidieerde, landelijke vrijwilligersorganisatie. Haar doel is een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid.

Stichting De Faunabescherming tracht haar doel te bereiken door het bepleiten van verbetering in de wetgeving, het propageren van onderzoek en het bekendmaken van onderzoeksresultaten aan beleidsinstanties en publiek.

Inhoud

<i>Niko Koffeman</i> Redactioneel Na 40 jaar nog lang niet klaar	3
<i>Harm Niesen</i> Van het bestuur De Faunabescherming 20 jaar!	4
<i>Ineke van den Abeele</i> Actie Alle dieren tellen mee	10
<i>Quintijn Hoogenboom</i> Column Benutten.....	13
<i>Harry Voss</i> Actie Het Prinselijk klimrek	14
<i>Harm Niesen</i> Wet en recht Roeke(n)loze provincies	16
<i>Ineke van den Abeele</i> Actie Verstoord plezier.....	20
<i>Harry Voss</i> Actie Hertenkoptaart bij eco-maffia	22
<i>Charlotte Mutsaers</i> Opinie De jacht, een verborgen misdrijf.....	24
<i>Betty Ros</i> De buit van de vos Misverstand	30
<i>Betty Ros</i> Actie Jagers en slagers.....	32
<i>Niko Koffeman</i> Actie Elk jaar storten er 5000 neer	34
<i>Niko Koffeman</i> Oproep Wild als erfgenaam.....	35
<i>Ineke van den Abeele</i> Actie Old boys fun.....	36
<i>Niko Koffeman</i> Actie Verzoek tot aanhouding	38
<i>Ineke van den Abeele</i> Actie Jagersfeest	40
<i>Niko Koffeman</i> Actie Groeten van de Hoge Veluwe	41
<i>Niko Koffeman</i> Actie Hoogheid, verlaag u niet langer <i>Quintijn Hoogenboom</i> Archief-archief ontsloten	42
<i>Ineke van den Abeele</i> Actie Decorum in duigen.....	43
<i>Niko Koffeman</i> Vogelvrij Kanonnenvlees	44

Voorpagina:

Fotocredit Steve Byland

Na 40 jaar nog lang niet klaar

NIKO KOFFEMAN

Ruim 40 jaar geleden hoorde ik Rita Stockmann van Stichting Kritisch Faunabeheer op de radio. Nooit eerder hoorde ik iemand met zoveel passie en overtuigingskracht pleiten voor rechten en welzijn van in het wild levende dieren. Ik heb me direct aangemeld als donateur en enkele jaren later heb ik Rita Stockmann ontmoet, waarbij me duidelijk werd dat ze haar levenswerk maakte van het beschermen van dieren tegen jagers. Haar inzet en overtuigingskracht is voor mij tot op de dag van vandaag een dierbare bron van inspiratie. Rita heeft me destijds gevraagd woordvoerder en later bestuurslid te worden van de stichting en zonder haar inspiratie was ik mogelijk nooit toegekomen aan acties tegen de Hofjacht en later als copywriter bij de campagnes van de Dierenbescherming tegen genetische manipulatie en plezierjacht, bij de omvorming van antibont comité tot Bont voor Dieren, bij de oprichting van Wakker Dier, adopteer een kip en bij de oprichting van de Partij voor de Dieren. Toen ik hoorde van het vertrek van twee bestuursleden bij de Faunabescherming, heb ik haar meteen gebeld als 'Godmother' van de stichting. Weliswaar niet meer actief in het bestuur is ze nog altijd zeer betrokken. En toen mij werd gevraagd voorzitter te worden, aarzelde ik geen moment.

De wetgeving voor bescherming van in het wild levende dieren is zodanig uitgekleed, dat dieren weer ongemerkt, ongezien en op grote schaal ten prooi vallen aan jagers.

Jagers hebben daartoe verschillende vormen van jagersgroene greenwashing ontwikkeld. Ze proberen hun hobby te legitimeren met begrippen als "slowfood" en "oogsten uit de natuur" en hebben als PR-strategie om steeds weer jongeren en vrouwen naar voren te schuiven om daarmee te verbloemen dat jagen-voor-de-lol vooral de hobby is van een snel vergrijzend aantal mannen. De jagers-PR wordt gedomineerd door uitspraken zoals in 2016 door de Volkskrant uit de mond van de toen 19 jarige Ties Klaver: "In de lucht

zie je ze overvliegen. Als ze dood zijn kun je ze beter bekijken."

Onderzoeker en jager Geert Groot Bruinderink zei in een interview met de Volkskrant: "de jager is een neotonist, iemand die is blijven steken in de jeugdfase."

De jagers hebben zich verzekerd van lobbyisten uit D66-, GroenLinks- en PvdA-kringen om het verzet tegen de nieuwe natuurwet te breken en jagers carte blanche te geven.

Daar zullen we ons nooit bij neerleggen. We hebben jarenlang succesvol rechtszaken gevoerd tegen ten onrechte afgegeven jachtvergunningen, maar nu de wet jagers zoveel ruimte biedt zullen we opnieuw in actie moeten komen om misstanden in het veld bloot te leggen.

Nu het bestuur weer op sterkte is met vijf oudgedienden (Harm Niesen, Ineke van den Abeele, Harry Voss, Betty Ros en mijzelf) en secretaris Quintijn Hoogenboom, gaan we er vol tegen aan.

We danken aftredend voorzitter Marianne Oudenhuysen, secretaris Pauline de Jong voor hun inzet en we zullen er alles aan doen om ook jongeren te betrekken bij de strijd tegen de hobbyjacht. Dat is met de huidige wetgeving en maatschappelijke onverschilligheid belangrijker dan ooit.

In deze jubileumargus een terugblik op de roeruchte geschiedenis van De Faunabescherming, ter inspiratie voor de komende jaren. De Faunabescherming is harder nodig dan ooit tevoren.

Hobbyjacht? Wij zijn er klaar mee.

Actie? Wij zijn er klaar voor!

Niko Koffeman, voorzitter

P.S. Als u iemand kent die onze strijd tegen de hobbyjacht steunt, maar nog geen donateur is: we sturen u graag een extra jubileum Argus om de boodschap te delen!

Redactioneel

Jubileum

De Faunabescherming 20 jaar!

Twintig jaar Stichting De Faunabescherming, is dat aanleiding voor een groot feest? Nou, dat denken we eigenlijk niet. Tenslotte hadden we ooit, héél lang geleden de vaste overtuiging, dat we hoogstens tien jaar zouden hoeven te bestaan.

Want welk weldenkend mens kon het nu eens zijn met het feit, dat enkele tienduizenden mensen, mannen vooral, uitsluitend voor hun eigen plezier naar schatting twee miljoen dieren doden? Vrijwel het gehele platteland, maar ook het grootste deel van onze natuurgebieden, wordt bejaagd. Als wij de hele bevolking deelgenoot zouden kunnen maken van onze ervaringen met de jacht, zou het snel afgelopen moeten zijn. Onze redenering was, dat een grote meerderheid zich tegen de jacht zou keren, als ze maar voldoende op de hoogte waren van de feiten. Vijftig procent van die bevolking, vrijwel het hele vrouwelijke deel, en zeker meer dan de helft van de mannen, zouden wij achter ons moeten kunnen krijgen. Helaas, die tien jaar was niet voldoende, en na ruim veertig jaar bestaan we nog steeds. Tijd voor een terugblik. Hoe begon het allemaal en wat is er in die tijd gebeurd? En ook: wat is er in de loop der tijd bereikt en wanneer denken we klaar te zijn...

Bols' Snippenclub

Het is opvallend, dat alle betrokkenen van het eerste uur beschikten over een flinke hoeveelheid negatieve ervaringen met de jacht in de praktijk. Geheel in tegenstelling tot wat jagers altijd beweren, zijn en waren de felste tegenstanders,

mensen die hebben gezien hoe het er bij de jacht aan toegaat. En dus niet de onwetende stadsmensen met een Bambi-complex, die achter hun computer betweterig zitten te doen. Het zou leuk zijn, om ooit die persoonlijke motivatie van een aantal van die mensen van het eerste uur eens op papier te zetten, misschien iets voor het volgende jubileum. Hier alvast wat persoonlijke herinneringen. Eind jaren vijftig, begin jaren zestig van de vorige eeuw bracht ik met een stel bevriende vogelaars iedere vrije minuut door in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Voor ons was het een paradijs, waar het wemelde van de broedende Kievieten, grutto's, wulpen, wielewalen, paapjes, steenuilen, ransuilen, torenvalken, en nog veel meer. Maar ook voor de jagers was het een paradijs. Het duin was opgedeeld in vele jachtvelden, allemaal van hele of halve adellijke lieden. En allemaal kweekten ze op grote schaal fazanten, waar hun jachtopzichters over waakten. Door legaal kraaiachtigen te bestrijden, onder andere met gifreien, maar ook illegaal door dwars door de nesten van broedende torenvalken en ransuilen te schieten en door op grote schaal wezels, hermelijnen en bunnings te vangen met klemmen

(sprenkels). In de herfst werden er aan de lopende band drijfjachten gehouden, regelmatig was ook prins Bernard van de partij. Met auto's door het terrein crossen, hysterisch rennende en blaffende honden, schreeuwende en met stokken

Felste tegenstanders, mensen die hebben gezien hoe het er bij de jacht aan toegaat

Oprichtingsvergadering 21 februari '76

naam + woonplaats	handtekening
M van Olphen - moes D. Raap	Godtpherd
A. F. van Olphen D. Haag	Abdij
Anneke v. Swelm-Duyndam - Rijswijk	J.H. van Swelm-Duyndam
J. Steenman - A.B. Yd. K.W.K.V. D. Enteloyen v. Vrijland	J.H.
B.M.G. v. d. Kieboom	M. v. d. Kieboom
J. Jagershuizen N102 Teyl	J. Jagershuizen
H. Landman Rotterdam	H. Landman
W van Hattum Rotterdam	W. van Hattum
dikke nekhare Wt.	
Drechtenhaar al wat leeft. - traalte -	M. van Hattum Leerdam
A. Heeres Diemen	A. Heeres
Guns van Duijn Diemen	Guns van Duijn
Mw. E.A. Vreedenberg, bestuurslid F.D.O.N. St. Anthonisstr. 23 A'foort.	E.A. Vreedenberg
G. Drost Theo Mann - Bouwmeesterlaan 538	G. Drost
J.M. Jellacher - Populierenlaan 114 Hobbly	J.M. Jellacher
H.R.H. Siccama Fred. Her. drukklein 9. Der Haag	H.R.H. Siccama

Foto's: Harm Niesen

Deel van de
presentielijst van
de oprichtings-
vergadering van
de Stichting Kritisch
Faunabeheer,
21 februari 1976

slaande drijvers. Het oogstseizoen was onverbiddelijk aangebroken. Na afloop van de jacht werd het tableau uitgelegd: vooral grote aantallen fazanten, konijnen en eenden, maar ook heel veel houtsnippen. Het was de tijd van de Bols' Snippenclub: iedereen die met z'n dubbelloops in één keer twee snippen had geschoten, kreeg de rest van z'n leven ieder jaar gratis een fles jenever. Geen toeval natuurlijk, bij iedere jachtpartij vloede de drank rijkelijk. Wij waren min of meer in oorlog met deze lieden. We bouwden kunstnesten van kippengaas met een ijzeren plaat in de bodem om de broedende roofvogels te beschermen en sommigen van ons deden per onge-

luk hun behoefte op de eieren van de broedende fazanten. Jaren later, in de jaren 70, kregen we als bestuur van de Noord-Hollandse vogelwerkgroep te maken met de hobby van zuurkoolkoning Peter Verburg (een kwalificatie van de onvolprezen Bert Garthoff van Weer of Geen Weer), die in de Langedijk met z'n vrienden enorme aantallen meerkoeten schoot en de creperende vogels en de bergen patroonhulzen gewoon aan hun lot overliet. Zogenaamd om gewassen als witte kool, andijvie en witlof te beschermen. Wij besloten een uitgebreid onderzoek te organiseren naar die zogenaamde schade en naar de schietexpedities. Die vonden plaats in de winter, als

Kievietensymposium, Zutphen 22 januari 1977

er grote groepen meerkoeten aanwezig waren, terwijl de schade vooral in de zomer zou worden veroorzaakt. Met andere woorden: waren de meerkoeten die geschoten werden wel dezelfde als de veroorzakers van de schade? Het mondde uit in het bekende boekje "De Meerkoet". Tegelijkertijd vroegen wij ons af, in hoeverre dit soort praktijken normaal waren.

Stichting Kritisch Faunabeheer

Toen kort daarna, het zal halverwege 1975 zijn geweest, bleek dat Vogelbescherming de minister had geadviseerd de jacht op de goudplevier vooral maar niet af te schaffen, was de boot echt aan. De directeur van Vogelbescherming was een actief plezierjager en in de besturen van zowel Natuurmonumenten en Vogelbescherming zaten qualitate qua altijd vertegenwoordigers van de KNJV. We geloofden onze ogen en oren niet. Eén ding was wel zeker: hiervan waren de leden van deze verenigingen vast niet op de hoogte. Tijd om iets te gaan doen. Onder de toen al 80 vogelwerkgroepen in het hele land hebben we een enquête gehouden, met de vraag wat zij van deze hele gang van zaken vonden. Dat was soms aan dovemansoren gericht, want vooral in het oosten en noorden van het land bleken er in de besturen van die vogelwerkgroepen nogal eens jagers te zitten. En dan kwam er geen antwoord of een soort verontschuldiging. Maar desondanks kwamen er zoveel klachten en zoveel frustraties naar voren, dat we vonden dat we een club moesten oprichten. En om te voorkomen dat ook die zou worden geïnfiltreerd door jachtgezinden, moest het wel een stichting worden. In de Brakke Grond in Amsterdam en in het bijzijn van een aantal journalisten is dat op 21 februari 1976 gebeurd, onder de naam Stichting Kritisch Faunabeheer.

Flora- en faunawet

Dat vereist enige uitleg. De term Kritisch was bijna vanzelfsprekend, er waren heel veel maatschappij-kritische organisaties in die tijd. Faunabeheer sloeg op de Directie Faunabeheer van het Ministerie van Landbouw, daar werd alles wat met jacht te maken had bekostuofd en beslist. En wij waren uiterst kritisch tegenover die Directie...

Ruim twintig jaar heeft die naam bestaan, ook toen er allang geen Directie Faunabeheer meer bestond, maar kennelijk stoorden niet heel veel

Het Meerkoetenboekje 1973, met koffievlek en prijs in guldens

mensen zich aan die toch wat vreemde naam. Sterker nog, ik ken mensen die nog steeds over SKF spreken. Wat niet wegneemt, dat toenmalig bestuurslid en de nu na jaren teruggekeerde, Niko Koffeman als marketing-man erg tegen de oude naam was. Het had een negatieve uitstraling, was niet wervend genoeg. Maar ook met "Faunabescherming" was niet iedereen blij: het zou de indruk kunnen wekken, dat wij zielige diertjes in de natuur zouden willen gaan vertroetelen. Een betere naam hebben we echter niet kunnen bedenken. Bij het doorbladeren van alle oude Argussen vallen veel dingen op. En niet alleen, dat sommige mensen ouder zijn geworden of niet meer in leven zijn. Behalve dat

Internationale anti-jachtdag Drielandenpunt Vaals, 4 oktober 1987

we een groot aantal symposia hebben georganiseerd over nogal uiteenlopende onderwerpen, als vossen, kraaiachtigen, kievitseieren rapen, sportvisserij en natuurbeheer in de toekomst, werd er intensief actie gevoerd. Vooral om alle besturen van de vaderlandse natuurbeschermingsorganisaties zover te krijgen, dat zij het bekende principiële standpunt "Geen jacht, tenzij..." accepteerden. In ieder geval in woorden, hebben ze dat standpunt allemaal geaccepteerd. In de praktijk echter nog steeds niet. Ludieke, geweldloze demonstraties vonden toen regelmatig plaats en dat gebeurt, jammer genoeg wat minder frequent, nog steeds. Bijna tegelijk met onze naamsverandering begonnen de voorbereidingen voor de Flora- en faunawet, als uitvloeisel van de motie Beekmans uit 1976 (jazeke, door ons voorbereid) om alle wetten op het gebied van de natuur in één nieuwe wet samen te voegen. Groot verschil in vergelijking met de nieuwe Wet Natuurbescherming, die vanaf 1 januari 2017 in de plaats van de Flora- en faunawet is gekomen: de aandacht die de laatste kreeg van de Kamerleden en vooral ook de kennis over het onderwerp van de Kamerleden. En hoewel we aanvankelijk redelijk tevreden waren over het wetsontwerp, konden we in de vele gesprekken met fractiespecialisten niet heel veel veranderen. Dat gebeurde wel bij de behandeling van de wet in de Tweede Kamer. Dankzij CDA en VVD en meer dan 200 amendementen bleef er van ons enthousiasme weinig over. De vrees van de toenmalige voorzitter De Quay van de jagersvereniging: "Als dit doorgaat, betekent dit het einde van de jacht in ons land", is helaas geen werkelijkheid geworden. De - toen - nieuwe wet delegeerde het belangrijkste deel van het beleid ten aanzien van jacht en "beheer" aan de provincies en er werden provinciale Faunabeheereenheden en Faunabeheerplannen geïntroduceerd. Dat had voor ons als belangrijke consequentie dat alle provinciale ontheffingen en vergunningen, om beschermde diersoorten toch te kunnen bestrijden bij de rechter aangevochten konden worden. Dat hebben we sindsdien op behoorlijk grote schaal gedaan. Maar gezien het enorme aantal ontheffingen dat jaarlijks wordt afgegeven, was en is dit fysiek onmogelijk. Bovendien is een overwinning in zo'n zaak maar een enkele keer een echte definitieve overwinning. Ontelbare procedures om de vos een betere bescherming te geven, hebben feitelijk niets opgeleverd. Wat

bijvoorbeeld wel echt gewonnen is: een zeer aanzienlijke beperking van de mechanische kokkelvangst in de Waddenzee, een verbod op het rapen van kievitseieren, zolang het niet héél véél beter gaat met de kievit in reguliere weidegebieden en definitieve bescherming van de dwerggans: het Ministerie van Landbouw wilde die op aanraden van een bekende ganzendeskundige actief laten uitroeien.

Natuurlijkehebbers

Maar hebben we nu eigenlijk wat bereikt in al die jaren? Vast en zeker wel. Er wordt in heel veel kringen, van gewone natuurgenieters tot aan ambtenaren en beleidsbepalers, anders tegen jacht en "beheer" aangekeken. Het schieten van alle soorten snippen en ganzen en bijna alle soorten eenden mag niet meer. Maar we zijn er nog lang niet. Nog steeds schreeuwen boeren moord en brand bij zelfs de meest onbenullige en onbewezen vormen van "schade". Nog steeds doen ze daar zelf nauwelijks iets tegen en gaan zij alleen akkoord met zo krachtig mogelijke bestrijding. Zelfs als volkomen duidelijk is dat het niets helpt (bij zomerganzen) of dat het zelfs averechts werkt (bij vossen). Nog steeds wordt natuurbeheer buiten de reservaten in ons land geheel gedomineerd, om niet te zeggen gegijzeld, door boeren en jagers. Die kleine groep valt inmiddels in het niet bij het enorm gegroeide leger van natuurliefhebbers.

Maar die natuurliefhebbers hebben niets in te brengen. Zij vertegenwoordigen zo langzamerhand een gigantische economische macht en die macht moeten we gebruiken om de boeren en jagers hun monopolie op de plattelandsnatuur te ontnemen. Jagers roepen tegenwoordig dat alles nu anders is, dat ze een taak hebben en de natuur zorgvuldig beheren. Kletsboek, kraakheldere onzin. Jagen is duur en de jager wil daar wat voor terug hebben. Er bestaat geen andere reden om te gaan jagen dan het eigen plezier van de jager daarin. Een ander "nut" heeft jacht niet. Wie gelooft dat de gemiddelde jager een filantroop is, moet de eerste de beste maar eens goed in de ogen kijken.

Een jubileum is leuk om eens terug te kijken, maar het is glashelder: we zijn er nog lang niet!

***Het bekende
principiële standpunt
"Geen jacht, tenzij..."***

0

0

0

2

INEKE
VAN DEN ABBELE*26 november 2000**| Paleis Het Loo |**Meamaximaculpa*

Alle dieren tellen mee

Actie

Vierhonderd mensen namen in 2000 deel aan een ludieke protestactie van De Faunabescherming voor de poort van paleis Het Loo. De actie was gericht tot het Koningshuis en tegen de drijfjacht op wilde zwijnen in het Kroondomein.

Een demonstratie voor het paleis, weliswaar met toestemming, was geen alledaags evenement in Apeldoorn, en de politie hield alles nauwlettend in de gaten. Omdat er geen toestemming was gegeven een spandoek aan het hek van het paleis te bevestigen, werd dat aan heliumballonnen voor het hek zwevend opgehangen.

De Amazing Stroopwafels zorgden voor de muziek en toenmalig voorzitter Jeen Poeder hield een toespraak. Voor Het Loo werden vele honderden witte anjers neergelegd als eerbetoon

aan de duizenden weerloze zwijnen die jaarlijks slachtoffer werden van de drijfjacht.

Tevens werd er in het kader van het 25-jarig bestaan van Kritisch Faunabeheer een prijsvraag uitgeschreven. Gevraagd werd een originele, uitvoerbare, effectieve en betaalbare manier te bedenken om ons Koningshuis ervan te overtuigen dat de drijfjacht moet worden afgeschaft. Via de Argus (3-4/2000) en een internetsite van De Faunabescherming (www.hofjacht.nl) werden deelnemers uitgenodigd hun inzendingen vóór het Tweede Kamerdebat over deze kwestie in te sturen.

Uiteindelijk kwamen via de post en internet 289 inzendingen binnen die niet allemaal even welgevoeglijk waren, met name de inzendingen van jagers lenen zich niet om hier geciteerd te worden.

Op 19 februari 2001 werd de prijs van tienduizend gulden in het Noorderdierenpark in Emmen tijdens een uitzending van "Alle dieren tellen mee" uitgereikt. De jury bestond uit Hanneke Groenteman, Yvonne Keuls, Len Munnik en Ivo de Wijs. Juryvoorzitter was Mr. A.J. Cnoop-Koopmans, vice-president van de Amsterdamse rechtbank. De prijs werd verdeeld over twee winnaars en zij kregen het geldbedrag en de

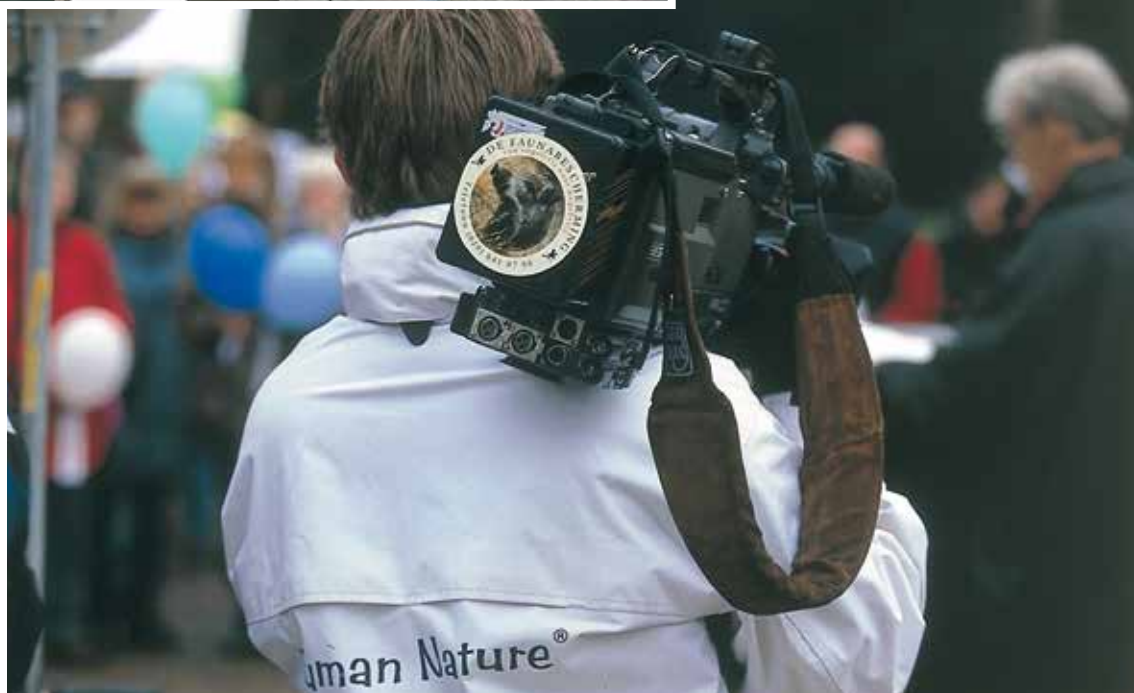
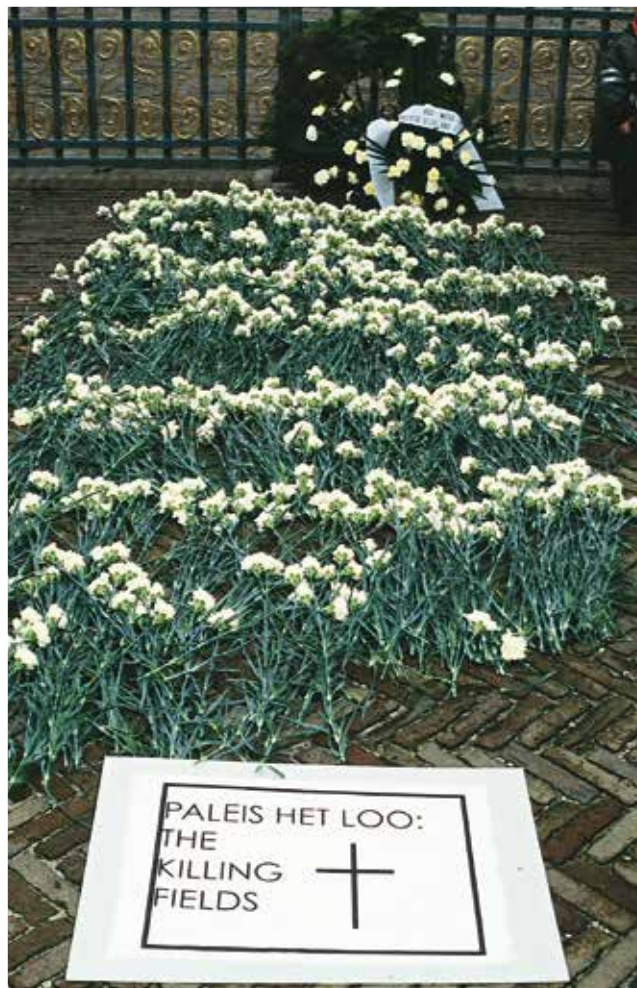
Meamaximaculpa-trofee uitgereikt, bestaande uit een eikenhouten schildje met slagstanden van een wild zwijn gemaakt van keramiek.

Door o.a. deze actie en het regelmatig hinderlijk aanwezig zijn met camera's bij de jacht in het Kroondomein, zijn de drijfjachten op wilde zwijnen sinds 2002 wettelijk verboden. Jagers doen er alles aan dat verbod ter discussie te stellen door veelvuldig te klagen over vermeende zwijnenoverlast.

Foto's:
Geurt Besslink

*Weerloze zwijnen
geëerd met
witte anjers*

Benutten

QUINTIJN
HOOGENBOOM

Onder het mom van “duurzaam vlees uit de natuur” en “super-scharrelvlees” wordt door jagers gepleit voor het “benutten” van wild. Na de dieren, uiteraard, te hebben geschoten. Behalve bij de “jacht”, helaas staat de wet benutten dan wel toe, mag het benutten van wild nooit een reden zijn om dieren te schieten.

De “jacht” is helaas toegestaan, gedurende het jachtseizoen, op de vijf bejaagbare soorten: haas, konijn, houtduif, fazant en wilde eend. Echter veel dieren die worden geschoten zijn van andere, dus in principe beschermde, soorten. Ook wordt vaak op bejaagbare soorten geschoten buiten het jachtseizoen. Hoe kan dat? Dat kan doordat vrijstellingen en ontheffingen worden verleend voor het schieten van een aantal soorten, omdat ze schade aan landbouw zouden aanrichten, een gevaar zouden vormen voor het verkeer of de biodiversiteit. En omdat andere maatregelen dan schieten niet zouden helpen, terwijl schieten wel zou zorgen voor oplossing van het, vermeende, probleem. Dat is in de praktijk allemaal uiterst discutabel. Met zo’n vrijstelling of ontheffing in de hand kunnen jagers vrijwel ongehinderd hun abjecte hobby botvieren. Uiteraard mag alleen van een vrijstelling of ontheffing gebruikt worden gemaakt als er daadwerkelijk schade, gevaar voor het verkeer of een probleem met de biodiversiteit dreigt. “Dreigt” is al een rekbaar begrip, maar de praktijk is helaas nog erger: vanwege het simpele feit dat wanneer een vrijstelling of ontheffing verleend is, jagers vinden dat ze erop los mogen schieten. Vervolgens wordt deze jacht, eigenlijk heet dit beheer, in de publiciteit goedgepraat met het argument van “benutten”: “Vlees uit de natuur! Duurzamer kun je toch niet eten?” Inderdaad, dieren uit de natuur zijn “duurzaam” opgegroeid

Cartoon van
Frans Bijvank

en in die zin “scharrelvlees”. Maar de slachtmethode is gruwelijk en verre van duurzaam. De overlevende dieren, en ook dieren van andere soorten, worden door de jacht ernstig verstoord, ze worden schuw, nog afgezien van schade aan het ecosysteem. Alsof je een hele appelboom uit de grond rukt om een appeltje te plukken. Weg duurzaamheid en er ontstaat heel veel dierenleed. Helaas zetten de faunabeheereenheden (FBE’s), die in de praktijk bepalen hoeveel dieren er geschoten mogen worden, de wens tot benutting ook openlijk voorop. Zo begon een woordvoerder van de FBE Gelderland een aantal maanden geleden zijn presentatie bij een door de provincie georganiseerde bijeenkomst met: “In het Faunabeheerplan wordt vastgesteld hoeveel dieren mogen worden benut”. Uit deze uitspraak blijkt dat jagers vinden dat, door de provinciale overheden gelegitimeerd, beschermde dieren mogen worden geschoten met de term “benutting” als dekmantel.

Column

1999 | Vierhouten |

Verdreven drijfjacht

Het Prinselijk klimrek

Het was een maandag in oktober 1999 toen we van een van onze informanten in het veld de tip kregen dat er een grote drijfjacht op wilde zwijnen gepland was in het bos van Daniel George van Beuningen, de havenbaron uit Rotterdam die woonde in wat wel het mooiste huis van Nederland genoemd werd, landgoed Noorderheide in Vierhouten.

Van Beuningen stond erom bekend de natuur graag naar zijn hand te zetten. Zo liet hij een corridor kappen in het Elspeterbos tussen Vierhouten en Elspeet om vanuit z'n werkkamer op de Noorderheide op de torenklok van Elspeet te kunnen kijken. Op het landgoed legde hij een ingenieus maar

foeilijk uit beton opgetrokken waterwerk aan en in zijn jachtgebied liet hij ter vermaak moeflons uitzetten waar lustig op geschoten werd.

Maar ditmaal zou er een drijfjacht op wilde zwijnen plaatsvinden. We wisten dat de jagers doorgaans verzamelden in de zeer charmant gebouwde jachthut die Van Beuningen had in Elspeet, geld speelde geen rol, van waaruit gejaagd kon worden in het Kroondomein of in de aangrenzende Elspeter Struiken. Die twee gebieden waren door een hek van elkaar gescheiden. De Kroondomeinen waren als publiek bezit van 15 september tot 25 december gereserveerd voor de Hofjacht en niet publiek toegankelijk. De Elspeter Struiken waren het jachtdomein van Van Beuningen en zijn jachtvrienden uit de zakenwereld en aan het hof.

Zoals te doen gebruikelijk gingen we gewapend met camera's op mountainbikes het bos in met een aantal waarnemers van De Faunabescherming, maar in eerste instantie konden we geen jagers of andere verstoring in de Elspeter Struiken ontdekken.

Totdat we midden in het gebied op een onverhard pad werden ingehaald door twee heren in een blauwe Golf GTI die ons vriendelijk aanspraken en vroegen wat we aan het doen waren.

Omdat het gesprek langer duurde dan we leuk vonden en we verder wilden op zoek naar de jagers waarvan ons gemeld was dat die zich in het gebied zouden bevinden, fietsten we door tot het nabijgelegen hek tussen de Elspeter Struiken en het Kroondomein.

We kwamen net te laat. Prins Willem Alexander met geweer en al was door een aantal helpers over het hoge prikkeldraadhek tussen de Elspeter Struiken en het Kroondomein geholpen, we waren net te laat om dat tafereel op de gevoelige plaat vast te leggen.

De mannen in de blauwe Golf lachten ons smakelijk uit, hun tactiek om ons aan de praat te houden had gewerkt.

Niet veel later hoorden we van een informant aan het Hof dat Koningin Beatrix woedend had gereageerd op de nipte ontsnapping van de kroonprins in jachttenue aan de "paparazzi" van De Faunabescherming.

Ze deelde de kroonprins mee dat hij niet meer buiten het Kroondomein mocht jagen omdat zijn veiligheid en privacy daar niet gegarandeerd zou zijn. Het over een hek getild worden, met het risico daarbij gefotografeerd te worden stemde haar 'not amused'.

Maar omdat de kroonprins zich de verzetjes met Van Beuningen ongaarne liet ontnemen, werd besloten tot de bouw van een Prinselijk klimrek over het bewuste hek, kort na de nipte ontsnapping. Ook daarover werden we geïpt, en toen we ervoor zorgden dat het Prinselijk klimrek in een aantal kranten werd afgebeeld was de lol er snel af. Vanaf dat moment jaagde Prins Willem Alexander niet meer in de Elspeter Struiken. Het Prinselijk klimrek werd weer afgebroken en de onrust rond de drijfjacht bleef. In 2002 zou dat ertoe leiden dat de koninklijke familie voortaan afzag van de drijfjacht op wilde zwijnen, die kort daarna wettelijk verboden werd.

Het Prinselijk Klimrek

Juridische succesjes

HARM NIESEN

Roeke(n)loze provincies

recht

Wet en

Vóór het jaar 2002 was het niet mogelijk om een juridische procedure te beginnen tegen beslissingen van de overheid om al of niet soorten te bestrijden of te bejagen. Alleen de Tweede Kamer kon een minister tot de orde roepen.

Als dat al eens gebeurde, dan steevast in de verkeerde richting: boeren en jagers wilden regelmatig nog meer dan een ministerie wilde toestaan. Het beleid werd, zeker in onze ogen, volledig bepaald door jachtgezinden. Toen in 2002 de Flora- en faunawet van kracht werd

kregen opeens de provincies het voor het zeggen. Zij bepaalden, en ook nu nog onder de nieuwe Wet Natuurbescherming, waarvoor ontheffingen, vergunningen en vrijstellingen worden verleend. Daarbij gaat het er dus om af te wijken van de algemeen geldende regel dat vrijwel alle zoogdieren en vogelsoorten beschermd zijn. Dat moet zorgvuldig worden onderbouwd en de bewijslast berust bij degene, die vindt dat een beschermde soort bestreden moet worden. Tegen tientallen van in onze ogen onterecht verleende ontheffingen spant De Faunabescherming jaarlijks bij de provinciale rechtbanken een juridische procedure aan. Waarna de verliezende partij in veel gevallen hoger beroep aantekent bij de Raad van State, die vervolgens een onherroepelijke uitspraak doet. "Overwinningen" in deze

strijd zijn echter niet altijd wat ze lijken. Als een verleende ontheffing door de rechters vernietigd wordt, gebeurt dat dikwijls omdat een provincie onvoldoende informatie of bewijzen heeft geleverd. Dat betekent maar al te vaak, dat de provincie het met een aangepaste ontheffing nogmaals probeert. Je zou kunnen zeggen, dat wij de provincies leren hoe ze beter onderbouwde ontheffingen moeten maken. Maar daar zijn wij niet voor. Wij proberen door het aanvechten van al die ontheffingen tot een duurzame, betere bescherming van soorten te komen.

Beroep en bezwaar

In de loop der jaren zijn we daarom veel selectiever geworden in het aanvechten van ontheffingen en maken we ook bij elke zaak gebruik

van een gespecialiseerde advocaat. Ondanks deze beperking lopen er op dit moment nog een tiental juridische procedures. Zo begrijpen onze donateurs direct, waarom we ze zo hard nodig hebben, juridische procedures zijn duur. In april 2016 verleende de provincie Zuid-Holland een ontheffing aan jagers om roeken te schieten, vanwege de grote schade die ze zouden aanrichten aan maïs, graan en fruit. Er zou in het zuidelijk deel van de provincie sprake zijn van een toenemende populatie van wel 2000 paar. Al bij de zitting van de provinciale commissie beroep en bezwaar bleek er veel niet te kloppen. Vóór 2014 werden er ook roeken bestreden, maar daarna niet meer. In de twee jaar daarna was er echter geen sprake van een toename van de schade. Kortom, een relatie aantonen tussen

*Foto's: Harm Niesen
en Geurt Besselink*

Boeren zijn ervan overtuigd, dat vee niet wil grazen op plaatsen waar ook ganzen grazen en poepen. Er zijn vele bewijzen van het tegendeel. En ze zouden blij moeten zijn met de gratis mest van de ganzen.

Provincies grijpen, gebaseerd op onjuiste aannames en tellingen, naar draconische maatregelen

schade en bestrijding was niet mogelijk. Ook bleken er achteraf geen 2000 paar in de provincie te broeden, maar slechts 600 paar en de tendens was duidelijk dalende. Dit was aanleiding voor de provincie om de ontheffing aan te passen en jaarlijks niet meer dan 40 roeken te laten schieten. Alsof dat in de praktijk controleerbaar zou kunnen zijn. En alsof de gemiddelde jager het verschil zou kunnen

zien tussen een zwarte kraai en een roek. Nadat er twee broedseizoenen voorbij waren gegaan, waarin de ontheffing driftig werd toegepast en in ieder geval één roekenkolonie geheel is verdwenen, besliste de rechtbank uiteindelijk eind september dit jaar, dat de ontheffing onterecht was verleend en dat hij dus werd vernietigd. Is hiermee de kous dan af?

Argumentatie

Dat is zeer de vraag. De rechtbank kwam tot het oordeel, dat de provincie de ontheffing volstrekt onvoldoende had onderbouwd. De kans bestaat daarom, dat de provincie in een later stadium met een nieuwe ontheffing en een betere onderbouwing komt. En de provincie kan nog in beroep bij de Raad van State. Het succesje zit er vooral in, dat wij niet geloven dat het de provincie Zuid-Holland zal lukken om met een waterdichte argumentatie voor een nieuwe ontheffing te komen. Maar het is bepaald geen garantie dat de roek in bijvoorbeeld het oosten van het land met rust zal worden gelaten. Daar zijn meer en grotere kolonies en navenant meer klachten over

deze prachtige vogel. Het laatste schot op een roek, al of niet bewust, is vast nog niet gelost. Op de grauwe gans zeker ook niet. Daarvan worden er jaarlijks meer dan honderdduizend geschoten, duizenden vergast en tienduizenden van hun eieren beroofd. Omdat ze ernstige schade zouden aanrichten aan kostbare gewassen als gras en riet en er geen geweldloze manier zou bestaan om dat te voorkomen. Het jaarlijks afmaken van die gigantische aantallen ganzen zou het probleem wel oplossen. Met dit alles zijn wij het niet eens. Alle provincies streven er door middel van deze draconische maatregelen naar, de aantallen in de zomer in ons land verblijvende grauwe ganzen terug te brengen

naar het aantal uit 2005. Al zeker sinds 2007 wordt deze intensieve bestrijding uitgevoerd, maar noch de schade, noch de aantallen grauwe ganzen nemen af. Dat probeerden we al veel langer aan te tonen, maar zonder veel succes, tot 18 oktober 2017. Toen deed de Raad van State uitspraak en vernietigde daarmee de ontheffing van de provincie Utrecht om via de bovengenoemde manieren te trachten de aantallen zomerse grauwe ganzen terug te brengen tot die uit 2005. De Raad van State oordeelde dat de provincie niet kan aantonen dat dat doel binnen afzienbare tijd bereikt zou kunnen worden. En daarmee is de ontheffing in strijd met de Europese Vogelrichtlijn. Het ziet er niet naar uit dat de provincie er spoedig in zal slagen aan te tonen, dat het beleid wel effect sorteert. En in de

meeste andere provincies is de situatie niet veel anders. Dat klinkt hoopvol. Misschien dat we het in de nabije toekomst voor elkaar kunnen krijgen dat deze kostbare en zinloze ganzenslachten tot het verleden behoren.

15 oktober 1994 |

Rouwkost

Verstoord plezier

In 1994 kreeg de opening van het jachtseizoen in het Limburgse Echt een macaber tintje. Donateurs van toen nog Kritisch Faunabeheer trokken in een rouwstoet, en gehuld in stemmige zwarte kledij met wit geschminkte gezichten, naar de jachtvelden.

Voorop reed een grote zwarte auto met op het dak een luidspreker waaruit afwisselend de treurmars van Chopin en roofvogelgeluiden schalden. Gevolgd door de doodgravers met daarachter nog een aantal klassieke auto's versierd met rouwlinten. Al na tien minuten stuitte de stoet, onder grote belangstelling van de pers, op een drijfjacht van zo'n twintig jagers. Terwijl de rouwstoet zich zwigend langs de weg posteerde, werden, begeleid door de plechtige muziek van Chopin, nog een duif en een fazant uit de lucht geschoten, maar op deze manier was voor de jagers de lol er snel af. Met hangende schouders en een mistroostig gezicht, terwijl ze zich nog zure opmerkingen over 'dwazen die te vroeg Carnaval vieren' lieten ontvallen, bliezen de

teleurgestelde jagers de aftocht, richting een gereedstaande huifkar. Zij hadden zich de opening van het jachtseizoen, als heuglijke dag toch heel anders voorgesteld.

Even later, bij een confrontatie met een tweede jachtpartij, vluchtten de jagers het veld in, ver buiten het bereik van de camera's van de verzamelde pers.

Vroege Vogels, Radio Limburg en diverse landelijke - en regionale dagbladen besteedden uitvoerig aandacht aan de actie.

*Foto's: Archief
Faunabescherming*

'Dwazen die te vroeg Carnaval vieren'

1999

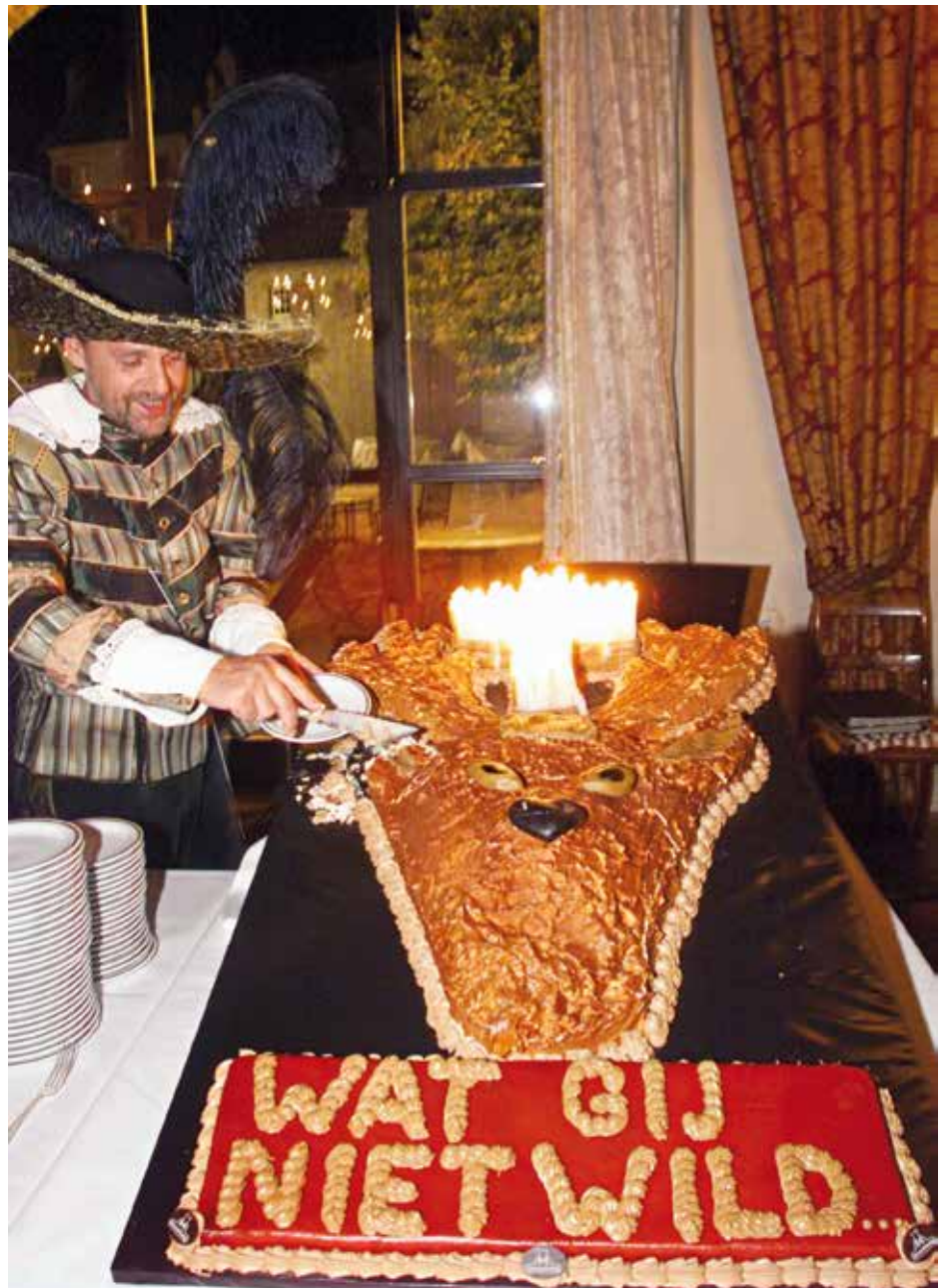
HARRY VOSS

1999 | Kasteel

Doorwerth | Diner

Hertenkoptaart bij de eco-maffia

Ruim 100 fauna-
beschermers en
persvertegenwoordigers
bezochten op 18 oktober 1999
het Eerste Nationale Eet Geen
Wild-diner, in kasteel Doorwerth,
het voormalige Nationale
Jachtmuseum dat voor de
gelegenheid was afgehuurd
door De Faunabescherming.

Actie

Foto's:
Cor de Kock

NRC verslaggever Marcel Haenen noteerde: "Zo'n honderd prominente genodigden in tenue de ville, variërend van de gepensioneerde Amsterdamse rechter Clovis Cnoop Koopmans tot de hoofdredacteur van het trendy Vegetarische tijdschrift *Sla Etcetera* Ellen Ruwe, genoten gisteravond onder begeleiding van prachtige strijkmuziek van een vijfgangen anti-wild maaltijd." Met de actie wilde De Faunabescherming tegenwicht bieden aan de ongenueanceerde PR-campagne rond het eten van wild met de Wildweek. De Faunabescherming presenteerde een onderzoek waaruit blijkt dat 44 procent van het wild in de horeca microbiologisch gezien niet acceptabel is. Het nuttigen ervan staat gelijk aan het consumeren van chemisch afval. Na het toetje, een reuzentaart in de vorm van een hertenkop, werden de gasten gewaarschuwd dat ze buiten konden worden lastiggevalen door jagers. En inderdaad, honderd meter buiten de kasteelpoort hielden lange slungels iedereen staande. "Bent u ook wezen eten bij de eco-maffia", vroegen ze. Ze deelden dampende kaaskroketten uit en pamfletten, ondertekend door de Faunawerkers van de Zuid-Veluwe, waarin erop werd gewezen dat "ook jagers van dieren houden vooral als ze lekker gemarineerd zijn." De Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging zei niets met de tegenactie te maken te hebben. Dat kon kloppen, de lange slungels in de krokettenkraam werden aangevoerd door mijzelf in een jagerskostuum. Omdat de standaardgrap van veel vleeseters aan het eind van een vegetarisch diner veelal is "zo, nu heb ik wel trek in een lekker kroketje", meende De Faunabescherming ze op hun wen-

ken te moeten bedienen. Die opzet slaagde wonderwel, veel journalisten dachten werkelijk met een tegenactie van de jagers van doen te hebben.

CHARLOTTE
MUTSAERS

De jacht een verborgen misdrijf

Tegen de weidelijkheid

Dat wild voor het geschoten wordt een verrukkelijk vrij leventje zou hebben gehad 'is een van de grootste fabels die altijd weer door wildschieters wordt verkondigd'. Charlotte Mutsaers neemt stelling tegen de weidelijkheid, de werkwijze van jagers in bos en veld. Bij het kerstdiner zeiden haar ouders geruststellend: "Een kogeltje is nog kleiner dan de vulling van een kies! Hoe zou dát een dier nou pijn kunnen doen?"

Jacht, wat is dat nou precies? Sport, spel, werk, cultuur, liefhebberij, folklore, amusement, ambacht, sektarische onzin of seks? En de jager, wat is dat voor iemand? Een zielige klootzak met een groen hoedje op of, om met Toergenjev te spreken, 'een uitmuntend mens' (zie het eerste van de Jagersverhalen)?

Rond Kerstmis komen dit soort vragen altijd weer vanzelf bij me op en ik wou er nu wel eens een paar beantwoord zien. Daartoe heb ik me in het gezichtsveld van de jager verdiept. Aan hemzelf kun je zulke vragen tenslotte niet stellen. Het is een aartsbedrieger en een leugenaar. Bovendien is hij er tot diep in zijn pre-historische ziel van overtuigd dat vrouwen zich niet met zijn wereld dienen in te laten, afkomstig als zij zijn uit de wereld van de prooi.

Inderdaad zijn de wereld van de jager en de wereld van de prooi strikt gescheiden. Dat verhindert echter niet dat ze even strikt met elkaar verbonden zijn. De jager zegt: "Er zouden geen jagers bestaan als ze niet door de prooi werden

uitgedaagd." De prooi zegt: "Ik zou niet als prooi worden beschouwd als er geen jagers waren." Afgezien van de kip-en-het-ei-problematiek hebben ze allebei gelijk. Maar de jager geniet en de prooi is de klos! Dus kies ik tegen de jager. Als een verkrachter een meisje nazit en vermoordt, zeggen we toch ook niet: "Zijn instinct heeft het gedaan?"

Hoe kwam de jacht voor het eerst in mijn leven? Niet met geweergeknal en klaroengeschal, want ik ben opgegroeid in de stad. Nee, de jacht kwam leuk en lekker in mijn leven. Dat wil zeggen: via liedjes en via mijn bord. Goed-

Opinie

beschouwd hadden veel van die liedjes een treurige inhoud - denk bijvoorbeeld aan 'In een groen, groen Knollenland' - maar doordat ze zo opgewekt en monter klonken, drong dat niet ten volle tot me door. Of ik stond er niet zo lang bij stil, dat kun je ook zeggen. Waarschijnlijk ben ik na mijn eerste bezorgde vragen meteen gerustgesteld. Kinderen laten zich graag geruststellen en ouders stellen graag gerust. Heel makkelijk. Het bespaart de kinderen veel gepieker en de ouders vele lasten, waaronder die van een vegetarisch kind. Dat was ik dan ook niet.

Ik ben altijd een vleeskind geweest. Met van die puntige hoektanden. En het lekkerste van alle vlezen vond ik wild. Nog steeds loopt het water me uit de mond als ik wildbraad ruik. Blijkbaar hebben kennis en medelijden op smaak en reuk geen vat. Maar ik beheers me.

Als kind beheerste ik me niet. Aanvankelijk was dat niet zo vreemd omdat ik nog niet besepte dat vlees van dode dieren kwam. Voor ik daar achter was had ik behalve van koeien, varkens,

schapen en kippen al van ettelijke hazen, reeën, fazanten, talingen, smienten, snippen en wildzwijnen geproefd, want mijn eerste kerstdiner kreeg ik al voorgezet op één jaar en bij ons ging haast geen verjaardag zonder wild voorbij. Wat wel vreemd is, is dat ik er toen ik eenmaal beter wist niet dadelijk mee ben gestopt. Had ik de smaak dan zo hevig te pakken? Of zijn er andere oorzaken in het spel geweest? Ik kan er twee bedenken.

Om te beginnen de reeds genoemde en op niets gebaseerde geruststellerij. Uiteraard trof ik tot mijn schrik wel eens een hagelkorrel in een stuk eendenborst of hazenbout aan - Tik! Tik! ik hoorde de 'kogeltjes' nog duidelijk op de rand van het bord vallen - maar dan zeiden mijn ouders: "Een kogeltje nog kleiner dan de vulling van een kies! Hoe zou dát een dier nou pijn kunnen doen? Spaar ze maar op. Wie er straks het meeste heeft mag de kaarsjes uitblazen." Van dat soort uitspraken. Verder heeft ongetwijfeld meegeleefd dat ik van al die doodgeschoten diersoorten nog nooit een exemplaar in levenden lijve had gezien, laat staan van dichtbij, zodat het me moeite kostte om me met ze te identificeren. Waar geen identificatie is, ontstaat niet gauw medelij (wéér een reden om vee buiten en niet in biostallen te houden!).

Wat de figuur van de jager betreft, die kende ik uit sprookjes als 'Roodkapje'. Niettemin bleef hij tamelijk abstract. Daar kwam bij, ik geloofde nog in de rechtsstaat en een jager werd nooit gestraft. Hoe kon het dan erg zijn wat hij deed?

De ommekeer voltrok zich nadat ik een groot wild zwijn had ontmoet. Jagers zouden het een keiler noemen. Het behoorde tot de menagerie van een circus dat in onze stad was neergestreken. Het trad niet op maar stond de godganse dag aan een paaltje vastgebonden om tegelijk met de stallen bezichtigd te worden. Troosteloos schuifelde het achter de

Cartoons:
Frans Bijvank

paardenstallen heen en weer aan zijn touw en verveelde zich stierlijk. Des te verbazingwekkender was zijn aanbiddelijke kop. Ik ben onmiddellijk door de knieën gegaan om zijn stugge borstels te kussen. En ik zweer dat hij toen gelachen heeft (honden kunnen dat ook). Daarna ben ik elke dag direct uit school naar het circusterrein gerend om een tijdje bij hem te kunnen zijn. Mijn hele spaarpot ging er zowat aan op, want het kostte per keer een kwartje. Ondertussen nam het jagersbeeld in mijn hoofd steeds realistischere proporties aan: hoe kón hij zoiets doen! Van toen af heb ik geen snipper wild zwijn meer gegeten en de jagers veracht.

Zo kwam de jacht dus in mijn leven. Ik zou er nog wel even over door kunnen gaan - de roodvos om de nek van mijn moeder, het jachtstilven met de hangende haas boven mijn opa's eettafel,

het huis vol hertengeveien van professor Nuboer, de jaarlijkse haas per post van onze rentmeester, de behaarde briefopener met het hoefje, het sfeervolle Jagers-in-de-sneeuwtafereel van Pieter Brueghel dat de ver-

jaardagskalender op onze w.c. sierde en noem maar op - maar hoe de jacht in mijn leven kwam is eigenlijk het punt niet. Punt is: hoe krijg ik haar (ja, de dubbelzinnige jacht is vrouwelijk evenals haar Griekse schutspatroom) er weer uit. Dat kan alleen maar door te zorgen dat ze verdwijnt. Maar ik ben geen goochelaar. En voor Baader/Meinhoff-praktijken ben ik te laf. Het enige wat ik doen kan is een blik verschaffen door het vizier, in de hoop dat daardoor wat schellen van de ogen vallen.

Omdat de jachtcultuur er veel massaler en openlijker aanwezig is dan bij ons en omdat we er een huis hebben dat nagenoeg aan de bossen grenst, ben ik daarvoor naar Frankrijk gegaan. Al gauw vlogen de kogels ons om de oren.

Het was een prachtige septemberzondag met stralend weer. Argeloos waren we er al vroeg op uit getrokken om op wat in het Frans zo misleidend heet chasse aux champignons te gaan. We waren nog maar een half uur op pad in het

dennenbos of plots hoorden we uitzinnig geblaas op jachthorens. 't Was gewoon niet leuk meer. Nog geen seconde later kwam er dwars door de bosschages een radeloos hert aangedaerd met een halve bramenstruik in zijn gewei. Een prachtig gezicht maar vooral spookachtig. Sint Hubertus zou ervan verschoten zijn. In zijn doodsangst keek het totaal niet waar het liep. Vlak voor onze ogen knalde het tegen een dennenboom - er vielen wel honderd dennenappels af - ging over de kop en tuimelde in een ravijn: dood. Op hetzelfde moment waren we aan alle kanten omringd door honden en jagers en kregen de volle laag. Waarom we de rust in het bos hadden verstoord, een bos waar wij niks te zoeken hadden. Of we wel beseften dat wij het hert, dat normaal aan het vluchten was, aan het schrikken hadden gemaakt. Dat het pas aan het eind van de dag had moeten sneuvelen. Dat de hele jachtpartij nu door onze schuld bedorven was, etcetera, etcetera. Geen woord van deernis met het hert. O, dat het toch niet wat beter uitgekeken had! Terwijl we met neergeslagen ogen aan de rand van het ravijn stonden, zagen we hoe een der jagers, die inmiddels was afgedaald, zich stond af te rukken naast het nog dampende lijf. Ik moest denken aan de mensen die weldra de hertenrumpsteak zouden krijgen voorgezet: 'lekker!' Als bange wezels slopen we weg.

Op de terugweg zagen we overal in de velden groene mannen en jongens hun geweer op vogels richten. Mus, kraai, vink of specht, ze moesten er allemaal aan geloven. Angstige patrijzen renden keihard voor ons uit. Ze durfden niet op te vliegen. Kennelijk wisten ze al dat ze alleen in de lucht gevaar hadden te duchten (een der hypocriete jachtvoorschriften).

De volgende dag zong er niet één vogel meer. Dat klinkt misschien niet dramatisch. Maar stel dat je aan zee woont en van de ene op de andere dag hoor je geen meeuwen meer. Dat bedoel ik.

In de supermarkten was het jachtseizoen ondertussen ook uitgebroken, en hoe! Hoewel je in deze streek minstens vijftig kilometer rijden moet voor een horlogebandje, hoewel er niet één korte rok te koop is, niet één leuk truitje, niet één vlotte broek, kon heer jager hier voor duizend procent aan zijn weidelijke trekken komen. Nooit

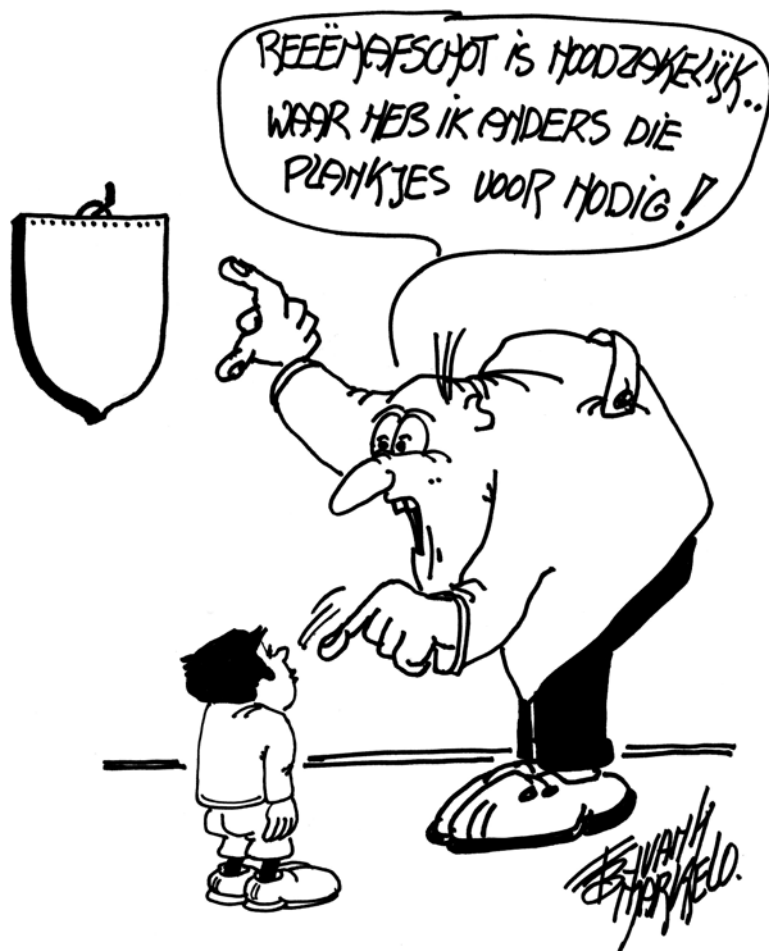
In de supermarkten was het jachtseizoen ondertussen ook uitgebroken, en hoe!

van mijn leven had ik zoveel hoog opgetaste schappen met patronen en kogels gezien. Voorts groene jassen, groene jacks, groene bodywarmers met acht zakken, groene sokken, groene laarzen, groene hoeden, groene petten, groene mutsen, groene overhemden, groene truien al of niet met een wildborduurset, messen, dolken, geweren, patroonholsters, geweerzakken, weitassen, draagriemen met trossen musketons om het wild aan te hangen, verrekijkers in camouflagekleuren, thermosflessen in camouflagekleuren, lokvogels, lokfluitjes voor zowat alle vogelsoorten, hondenbelletjes, vallen, klemmen, vangkooien, broekriemen met zwemmende eenden, broekriemen met vliegende duiven, bretels met vossenkoppen, bretels met hazen, bretels met honden met een vogel in hun bek, gespen met koperen hertengeweien, schouderbeschermers en ook nog wapenvormige, eikenhouten plankjes in alle maten en soorten om de trofeeën op te bevestigen. Het allerkleinste daarvan trof me het meest: een blason porte-dents sanglier, bestemd voor wildezwijnentanden.

En wat krijgt de jager blijkens de catalogus van een postorderbedrijf het liefst met Kerstmis cadeau? Een schemerlamp met een wild zwijn gedecoreerd, een T-shirt met een wild zwijn gedecoreerd, een heel eetservies met wilde zwijnen gedecoreerd of een wild zwijn-horloge. En wat geeft hij met kerst aan zijn vrouw? Een zijden sjaal bedrukt met vliegende fazanten, een broche van een vliegende eend met diamantjes op de plaatsen waar meestal de kogeltjes zitten, of een corsage van kleurige vogelveertjes. En wat vindt hij de fijnste vakantie? Op berenjacht in Roemenië.

Ach, zal men misschien zeggen, als die mensen daar nou gelukkig mee zijn. Mij best, maar hoe is het met het geluk van al die dieren gesteld? Dat is namelijk een van de grootste fabels die altijd weer door wildschieters en wildeters wordt verkondigd, dat wild voordat het geschoten wordt een verrukkelijk vrij leventje zou hebben gehad. Welnu, om nog even bij het wild zwijn te blijven: van een leventje is nauwelijks sprake, van een verrukkelijk leventje nog minder en van een vrij leventje al helemaal niet. En voor de meeste andere wilde dieren geldt hetzelfde.

Geen enkel zwijn in de Franse bossen is ouder dan twee jaar. Ze krijgen domweg de tijd niet

om het te worden. Evenals herten en vossen worden wilde zwijnen bejaagd via de drijfjacht. Wie, wellicht dankzij de publiciteit rond de Engelse vossenjacht, weet wat dat aan wreeds inhoudt, zal snappen dat elk zwijn dat toevallig niet in zijn eerste levensjaar werd gedood (wél vaak verwond) alleen nog maar met zeer veel angst en onder zware stress zal kunnen verder leven. Er zijn dan ook gevallen van gemerkte zwijnen bekend die honderden kilometers hebben afgelegd om aan een volgende jachtperiode te ontkomen. Ook durft geen zwijn zich meer overdag te vertonen, zodat het tot een leven in de nacht veroordeeld is. En dan te bedenken dat de jacht op zwartwild (zwart om het antipathiek te maken) het allerpopulairst is en hand over hand toeneemt. Zelfs gepaard gaat met nep-socialisme!

“De jacht”, zei een jager die me al herhaaldelijk voor écologiste had uitgescholden, “is nu net een van de eerste sporten die werd gedemocratiiseerd.” Wetend dat sport en democratie de allerheiligste koeien zijn keek hij me daarbij aan of hij me voorgoed de mond had gesnoerd.

De pest, is dat al die democratische misdrijven tegen de dierlijkheid diep in de bossen worden begaan en niet in het openbaar zoals bij een stierengevecht. Doch wie zich in jagerstijdschriften verdiept of de instructie-video's bekijkt, weet al gauw meer dan genoeg en hoeft echt zijn leven niet in het bos te riskeren.

Het oudste en bekendste Franse jachtijdschrift heet *Le Chasseur Française*. Je kunt het overal krijgen, bij elke kiosk, krantenwinkel of supermarkt (dit in tegenstelling tot het zuster- of liever broedertijdschrift *De Nederlandse Jager* waar op normale wijze niet aan te komen valt). Ik heb er verscheidene nummers van uitgespeld. Je wordt er niet vrolijker van. Al die messen en geweren, al die zogenaamde natuurliefde, al die kleurenfoto's van gedode of te doden dieren! En al dat fraais dan in een context van snelle auto's, lekkere recepten, goeie wijnen, middeltjes tegen impotentie, seksadvertenties en Hemmingway-romantiek.

De jager komt eruit naar voren als iemand die slechts één wet kent: de wet van de sterkste. Bijgevolg heeft hij een heilig ontzag voor predatoren. Waarschijnlijk beschouwt hij zichzelf als superpredator. Het frappantst vond ik nog dat ze zelfs onder mekaar steeds weer dezelfde leugens verkopen, terwijl die toch zo makkelijk te weerleggen zijn. Ik voorzie er een paar van commentaar:

- *Het wild is schadelijk voor de akkers.*
Zet het dan niet uit! Overal in Frankrijk bevinden zich fazanten-, wilde zwijnen-, herten- en zelfs hazenkwekerijen voor de 'replantation' (alsof het bomen zijn). Verwoest ook niet zoveel bos, met natuurlijk voedsel erin, ten behoeve van de agro-industrie.
- *Wilde zwijnen zijn voor mensen levensgevaarlijk.*
Jaag ze dan niet op! Voor normale boswandelaars gaan ze op de vlucht.
- *Er is te veel wild.*
Voed het dan niet stiekem bij! En nogmaals: zet het niet uit. Bovendien, als er van één soort te veel is dan is het wel van de mens. Dun dus eerst eens uit in eigen gelederen. Dient er dan desondanks toch nog wild te worden afgeschoten, laat dat dan over aan beroepskrachten die meteen kunnen aanleggen en niet eerst een erectie behoeven op te bouwen.
- *Wild brengt ziektes over.*
Blijf er dan vanaf en breng zelf geen ziektes over.
- *Wij schieten alleen onbeschermdediersoorten.*
Dat zegt de zoon van onze koningin ook. Hij schiet het onbeschermdedier en zij draagt daarvan de onbeschermdedebontjas. Maar wie heeft die categorieën beschermd en onbeschermd eigenlijk uitgevonden?

Zijn dan alle hunters hufters? Zijn ze dan stuk voor stuk afhankelijk van de androgenen in hun bloed? Bevindt zich onder hen niet een 'uimuntend mens'? Toch wel. Eén!

Ik heb een vriendin die in een der Belgische Oostkantons woont. Ook daar wordt geweldig veel gejaagd. Zij deed mij het volgende verhaal, dat ze van een jager had gehoord:

Hij had de hele dag gejaagd en niets gescho- ten. De avond valt. Moe en teleurgesteld keert hij op huis aan. Dan ziet hij plotseling een jong haasje in een wei. Het speelt en buitelt. Ach, denkt hij, waarom niet? Het haasje zet het al op een rennen. Hij legt aan: dood. Zijn hond brengt het warme slachtofferdje naar hem toe. Hij pakt het in zijn handen, bekijkt het lenige lijf, de glanzende vacht, het dons, de wijddopen verschrikte ogen, de spieren die nog bijna strak staan van de vlucht, en... weet zich geen raad. Voorzichtig vlijt hij het beestje in het gras, barst in snikken uit en schreeuwt: "Jamais plus! Jamais plus!" Thuisgekomen stookt hij zijn geweer op in de open haard.

"Nooit meer! Nooit meer!", moge deze Poe-iaanse uit- roep de slotclaus vormen van menig kerstdiner.

Hart of long

Geen duidelijk zichtbare reactie, loopt door, soms zelfs zijn gang nog versnellend. Vertraging na een afstand tussen tien en 150 meter. Val.

Maag of lever

Weinig duidelijke reactie, neiging tot kromstaan.

Voorpoot

Plotselinge val en buiteling. Na weer te zijn opgestaan snelle vlucht alsof er niets gebeurd was.

Beenuitsteeksel

Ter plekke gemold. Maar komt na enkele ogenblik- ken weer bij, gaat steeds meer bewegen, staat weer op en vertrekt, om nooit meer te worden teruggevonden.

Zijde

Laat zien dat het getroffen is door instorting van het achterlijf, stoot een kreet uit, maar vervolgt niet lang zijn weg meer.

Hersenpan

Rolt als een konijn, blijft op dezelfde plaats.

Wervelkolom

Raakt geblokkeerd en sleept zich voort met de voorpoten.

Dit artikel verscheen op 19 december 1997 in NRC-Handelsblad, publicatie met toestemming van de auteur.

5 November 2017

| Geesteren | Sint Hubertus

Misverstand

BETTY ROS

Over Sint Hubertus heerst als patroonheilige van jagers een pijnlijk misverstand, wat de Pancratiusparochie in Geesteren evenwel niet kon weerhouden een Hubertusmis te vieren, 'uit respect voor de schepping'...

Wie de Hubertuslegende goed leest, moet wel tot de conclusie komen dat Sint Hubertus nooit de patroonheilige van de jacht kan zijn, omdat hij juist degene was die zich van de jacht afkeerde, toen volgens de legende een lichtend kruis in het gewei van het hert dat hij wilde neerschieten verscheen. Prof. Dr. Johan de Tavernier, vice-decaan voor Onderwijs aan de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de Katholieke Universiteit te Leuven bevestigt de status van Hubertus als patroonheilige dan ook als een 'historische anomalie'. Ook verwijst De Tavernier naar de encycliek "Laudato Si", waarin paus Franciscus 'alle mensen van goede wil' oproept om 'met respect en eerbied om te gaan met de Aarde en de armen': 'Een belangrijke kritiek op de encycliek onder ethici is het ontbreken van aandacht voor

**Respect voor de
schepping met twee
miljoen dode dieren...**

in de finale versie heeft de Congregatie voor de geloofsleer beslist om alle aan dieren gerelateerde ethische discussies er uit te laten.'

de consumptie en productie van vlees. Kennelijk is dit door verschillende experts tijdens de voorbereidingen van de encycliek gesignaleerd maar

Dat alles is voor Pastoor Casper Pikkemaat van de Pancratiusparochie uit Geesteren geen belemmering om, daartoe verzocht door de Jacht-hoornblazers van 't Huijeren, een Hubertusmis te houden. De Twentsche Courant Tubantia van 5 oktober jl. berichtte over een viering "uit respect voor de schepping".

Bep de Boer van Stichting 'Rechten voor al wat Leeft' stuurde een brief naar pastoor Pikkemaat: "We zijn van mening dat bij respect voor de schepping de in het wild levende dieren zoveel mogelijk met rust moeten worden gelaten. Dat is niet het geval als er jaarlijks twee miljoen dieren door jagers voor hun eigen plezier worden afgeschoten." Pastoor

Pikkemaat bleek wel bereid tot een weliswaar vertrouwelijk gesprek, maar gaf al aan dat de Hubertusmis niet te willen aanpassen of annuleren. Daarop zag De Faunabescherming af van een gesprek.

Meer op: faunabescherming.nl/hubertusmis

De Hubertusmis van cartoonist Bruno Haberzettl

1979-2017 | Obdam |

Rooms-Katholiek misbruik

Jagers en slagers

BETTY ROS

Foto's: Harry Voss

De Hubertusvieringen zijn al bijna veertig jaar een terugkerend bron van verbazing en voor actie. Actie tegen het met veel show celebreren van de jacht met een kerkelijke zegen.

Al in de Argus van november 1979/3 schreef Hugh Gallagher, toenmalig bestuurslid: "Een nieuwe kwaal steekt de kop op: eind oktober en begin november werden in Ulvenhout, Wouw en Weerselo zogenaamde Hubertusmissen gecelebreerd. Dit zijn manifestaties die tot doel hebben het slechte imago van de jagers op te poetsen."

Nog geen half jaar later, op 3 november 1980, werd door toen nog Kritisch Faunabeheer gedemonstreerd in het Brabantse dorp Wouwse Plantage. Er werden pamfletten uitgedeeld waarin de Rooms Katholieke kerk werd bekritiseerd om haar propaganda voor de jacht.

Er volgden nog vele acties, zoals bij de Hubertusmis in de Victorkerk in Obdam. Daar waren meer dan honderd jagers verzameld in één groot bijna sektarisch toneel ter verheerlijking van de jacht, compleet met jachthonden, jachthoornblazers, opgezette vossen en vogels, jachttrofeeën

**Een gewijde
snackbar in
Obdam**

en levende roofvogels.

Nadat na de mis jagers en honden door pastoor Vlaar waren gezegend, in de hoop op een goede jachtbuit, sloeg de vlam in de pan. Pamfletten werden verbrand en er klonken bedreigingen.

De fotograaf van De Faunabescherming werd door een groep jagers aangevalen en zijn fototoestel werd vernield. De reactie van pastoor Vlaar, ook later in de media, was: "Dan hadden de activisten maar niet moeten demonstreren." Die reactie werd hem, als een 'pastoor onwaardig' ook door niet-activisten niet in dank afgenomen.

Pastoor Vlaar was niet alleen de pastoor van de jagers maar ook van de slagers.

Hij ging niet alleen met jagers mee op jacht maar bedacht ook een zogenaamde 'slagersmis', waarbij varkentjes werden geslacht, de kerkmuren werden behangen met worsten en Schlagermuziek werd gespeeld. De kerk die eens tot de mooiste van Noord-Holland werd uitgeroepen, leek zo nog het meest op een snackbar.

Bisschop Punt van het Bisdom Haarlem-Amsterdam was desgevraagd van mening dat de jacht niet meer van deze tijd is en hij verbood deze folklore in de kerken voor heel Noord-Holland. Toen pastoor Vlaar nogmaals in de media in opspraak kwam vanwege de "Oranje mis" werd hij geschorst, maar uiteindelijk kon Bisschop Punt de Hubertusmissen niet verhinderen.

De Faunabescherming voerde verder actie middels brieven aan bisschoppen, pastoors, paters, kerkbesturen en decanaten. Er werden positieve gesprekken gevoerd, maar de resultaten waren niet blijvend. De Bisschoppenconferentie in Utrecht wilde niet inhoudelijk op de kwestie ingaan. Van de aangetekende brieven verzonden aan Paus Franciscus is niet bekend of ze hem ook hebben bereikt. Het verslag van het gesprek met Bisschop Punt kunt u lezen in de Argus van April 2010 nummer 1.

3

NIKO KOFFEMAN

1993

1

1993 | Schiphol |

Zwanenzang

Elk jaar storten er vijfduizend neer

Begin jaren 90 voerde de KLM knobbelzwanen als mascotte in haar reclamecampagnes. Wie kan zich niet de commercials, de posters en de advertenties herinneren waarbij knobbelzwanen in de blauwe lucht vliegtuigen moesten verbeelden.

Foto:
Saskia de Rooy

De Dierenbescherming, Stichting Knobbelzwanen Platform en Stichting Kritisch Faunabeheer wilden aandacht vragen voor het lot van de "wettelijk beschermde" knobbelzwaan die tegelijkertijd op grote schaal uit de lucht geschoten werd door jagers, ook in de omgeving van Schiphol. Daarom werd besloten een postercampagne te organiseren in de bushokjes waarop een prachtige zwaan tegen een blauwe lucht te zien was, met de kopregel: Elk jaar storten er 5.000 neer. De KLM was niet blij met de campagne. Ze

vroegen de initiatiefnemers waarom de posters zo leken op die van de KLM-campagne. Simpel antwoord: "Als KLM knobbelzwanen kiest om vliegtuigen te verbeelden, dan kunt u toch van knobbelzwanenbeschermers niet verwachten dat ze dan maar vliegtuigen afbeelden op hun posters?"

A. Hertsenberg van de Dierenbescherming vertelde in Trouw dat de actie met opzet "confronterend" was: "We hebben een beperkt publiciteitsbudget." Van de 13.000 knobbelzwanen worden er jaarlijks 5000 neergeschoten, zo heeft het Knobbelzwanen Platform berekend. Hertsenberg: "Door kunstmestgebruik is het gras eiwitrijk en voor zwanen aantrekkelijk om te begrazen. Door hun uitwerpselen lusten de koeien het gras niet meer."

Provincies geven afschotvergunningen om vermeende landbouwschade te bestrijden, waarbij in de vergunning nadrukkelijk wordt gesteld dat het afschieten van zwanen buiten het zicht van het publiek moet geschieden en de kadavers discreet, in gesloten wagens vervoerd moeten worden. Daarnaast heeft het ministerie van LNV een fonds om schade door zwanen te vergoeden, dat destijds jaarlijks 130.000 gulden uitkeerde. De campagne genereerde met zeer beperkt budget in 1993 enorm veel aandacht voor het lijden dat jagers knobbelzwanen, dieren met levenslange monogame relaties, aandoen. Partnerverbanden worden letterlijk aan flarden geschoten en veel dieren creperen met lood in het lichaam, nadat ze aangeschoten zijn. Ook het verhullende taalgebruik (zwanenafschot mocht geen "jacht" heten maar landbouwschadebestrijding-met-het-jachtgeweer) werd met de campagne indringend aan de kaak gesteld.

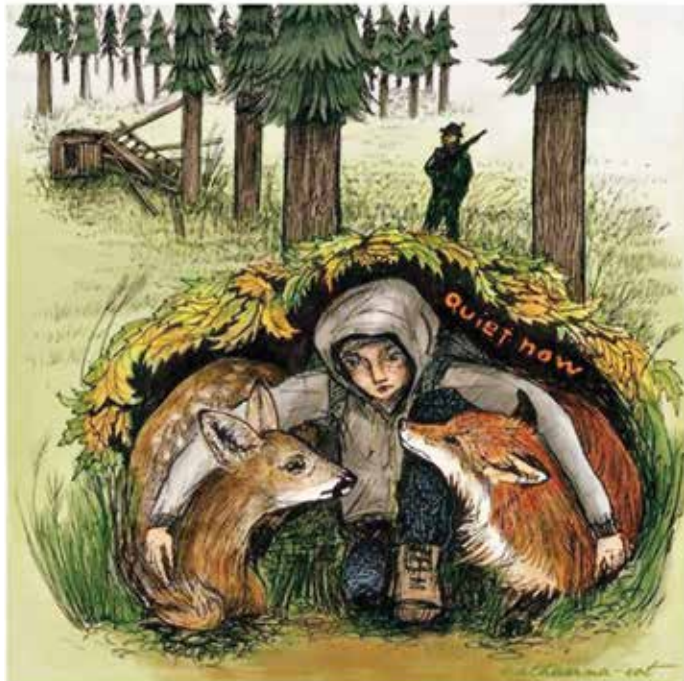

Wild als erfgenaam

Met in het wild levende dieren als erfgenaam kan actie voeren tegen de plezierjacht heel goed, ook wanneer je er zelf niet bij bent. Er zijn tal van fiscaal vriendelijke mogelijkheden.

Jagers gaan graag hun gang zonder pottenkijkers. In rustgebieden, in afgelegen natuurgebieden en liefst op momenten dat niet-jagers slapen. Veel van het grote onrecht dat zich afspeelt in de natuur speelt zich daarom buiten ons gezichtsveld af.

Elk jaar worden ruim twee miljoen dieren door jagers naar de eeuwige jachtvelden geholpen. En een vermoedelijk nog groter aantal 'aangeschoten' zodat ze gewond creperen in de natuur.

Stichting De Faunabescherming zet zich al 40 jaar (voorheen onder de naam Stichting Kritisch Faunabeheer) in voor een vrij leven voor in het wild levende dieren. Van vogelvrij naar kogelvrij, van wettelijke bescherming naar werkelijke bescherming.

Met succes, we zorgden via acties dat de drijfjacht op wilde zwijnen verboden werd, we stelden het rapen van kievitseieren met succes aan de kaak wat leidde tot rechterlijke verboden, we vochten de jacht op vossen, ganzen, reeën, damherten, kraaien, roeken en tal van andere dieren met succes aan bij de rechter, kortom we leggen al meer dan 40 jaar de jagers het vuur aan de schenen.

Met hulp van onze donateurs, van wie er velen ook in hun testament lieten weten dat ze willen dat De Faunabescherming ook na hun afscheid doorgaat met het voeren van actie tegen de

zinloze hobbyjacht. Tegenwoordig zijn er tal van manieren om fiscaal vriendelijk te schenken, met de warme of met de koude hand.

De fiscus draagt tot 52% bij aan uw schenking wanneer u dat doet via een vaste afspraak tot periodieke schenking. U kunt De Faunabescherming in een keer een gift doen en die in 5 vaste termijnen kwijtschelden, of een afspraak maken periodiek te schenken, in beide gevallen draagt de fiscus drempelloos bij aan een forse aftrekpost.

Meer weten over de mogelijkheden? Dat kan gemakkelijk online via SchenkService, maar we kunnen u ook telefonisch informeren.

Alvast bedankt voor uw steun!
www.schenkService.nl/alle-goede-doelen/stichting-de-faunabescherming
www.faunabescherming.nl/donateur-worden

Oproep

2004

INEKE
VAN DEN ABBELE

2004 | Naarden | 100 Jaar KNJV

Old boys fun

In de Grote Kerk van Naarden-Vesting werd op 29 september 2004 het 100-jarig bestaan van de KNJV gevierd. Er kwamen de nodige hoogwaardigheid bekleeders op af, o.a. dhr. Braks, maar liefst drie PvdA-ers en natuurlijk allerlei hotemetoten uit de jachtwereld, want zeg nou eerlijk zo'n jubileum laat je niet zomaar voorbij gaan.

De oude-jongens-krentenbrood-mentaliteit en het Old Boy's Network vierden weer hoogtij. Ook Jaap Dirkmaat van Das en Boom ontbrak niet op het feestje. Keurig in het pak en welwillend schouderklopjes uitdelend en "gut kerel ook jij hier" werd veelvuldig gezien en gehoord, de tevredenheid straalde er vanaf.

En dat kan ook niet anders als je al 100 jaar dierenleed veroorzaakt en als je al 100 jaar de natuur naar je hand zet, daar moet je toch wel

Actie

trots op zijn, zelfs de rode loper was uitgelegd. Na 100 jaar staat het genot van het schot nog steeds voorop. De Faunabescherming had samen met de PvdD een vergunning aangevraagd om te mogen demonstreren, dat mocht mits we achter de opgestelde dranghekken bleven. We hadden een met nepbloed besmeurde loper uitgelegd en de bezoekers trakteerden we symbolisch op blauwe bonen en hagel ondersteund met borden met onder andere de tekst "Blauwe bonen en hagel van KNJV brengt al 100 jaar dood en verderf met zich mee".

In het kader van hun 100-jarig bestaan heeft de KNJV het initiatief genomen om te komen tot een leerstoel faunabeheer aan de Wageningse Universiteit. Een prof voor één dag in de week, betaald door het Faunafonds, het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij en giften, één keer raden waar die giften vandaan komen. Het meest grappige citaat uit hun persbericht luidt, "de instelling van de leerstoel bouwt voort op de missie van de KNJV, waarin kennis en kunde en dienstverlening aan de maatschappij centraal staan". Dat we dat al die jaren nooit begrepen hebben, het straalt immers van de deemoedige gezichten van de jagers af: zij zijn de enige koninklijk goedgekeurde filantropische instelling van ons land! Zij schieten niet voor hún, maar voor ons plezier jaarlijks meer dan twee miljoen dieren dood.

1996

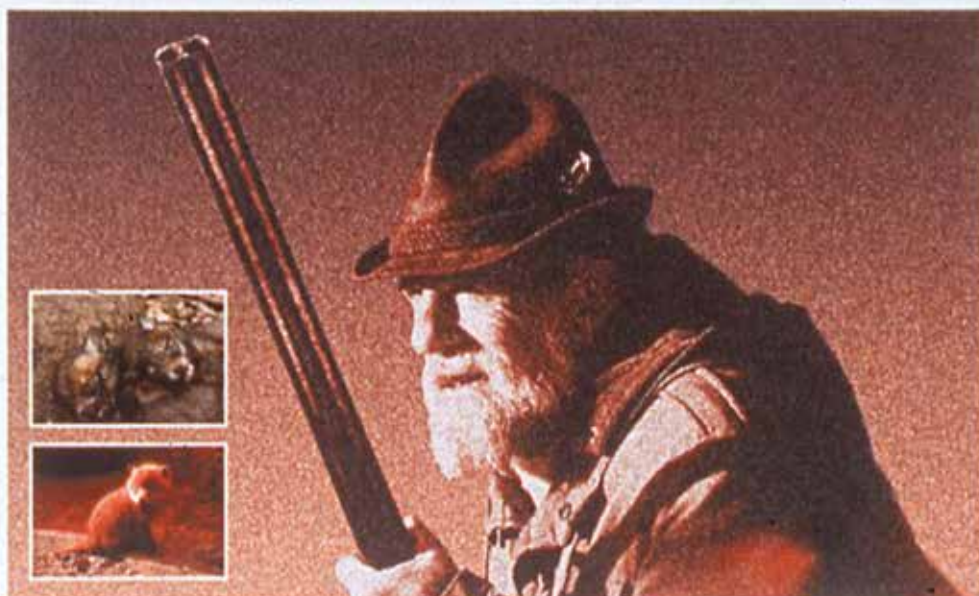
NIKO KOFFEMAN

In 1996 besloot de Stichting Kritisch Faunabeheer de vossenjacht indringend aan de kaak te stellen. Een postercampagne leidde tot een verrassend en vermakelijk tafereel in de rechtszaal en een forse dwangsom.

Actie

1996 | Voor de rechter

VERZOEK TOT AANHOUING

VERDACHTE SCHIET ZWANGERE EN ZOGENDE MOEDERVOSSEN. knuppelt babyvosjes dood, bejaagt vossen met lichtbakken. Jachtvergunningen herhaald door de rechter vernietigd.

Signalement: herkenbaar aan groene hoed, jas en broek. Vermomt zich regelmatig als brave huisvader.

VUURWAPENGEVAARLIJK. Meedogenloos voor vossen. Wordt gedekt door invloedrijke vrienden. Gelieve tips door te geven aan de politiek in Den Haag, de politiek in uw woonplaats of Stichting Kritisch Faunabeheer, telefoon 0317-316879. [GIRO 3522188](https://www.giro.nl/3522188)

STICHTING KRITISCH FAUNABEHEER
van vogelvrij naar kogelvrij

Bel voor de gratis nieuwsbrief 'vossen en jagers' 020-6610796

Poster Verzoek tot aanhouding

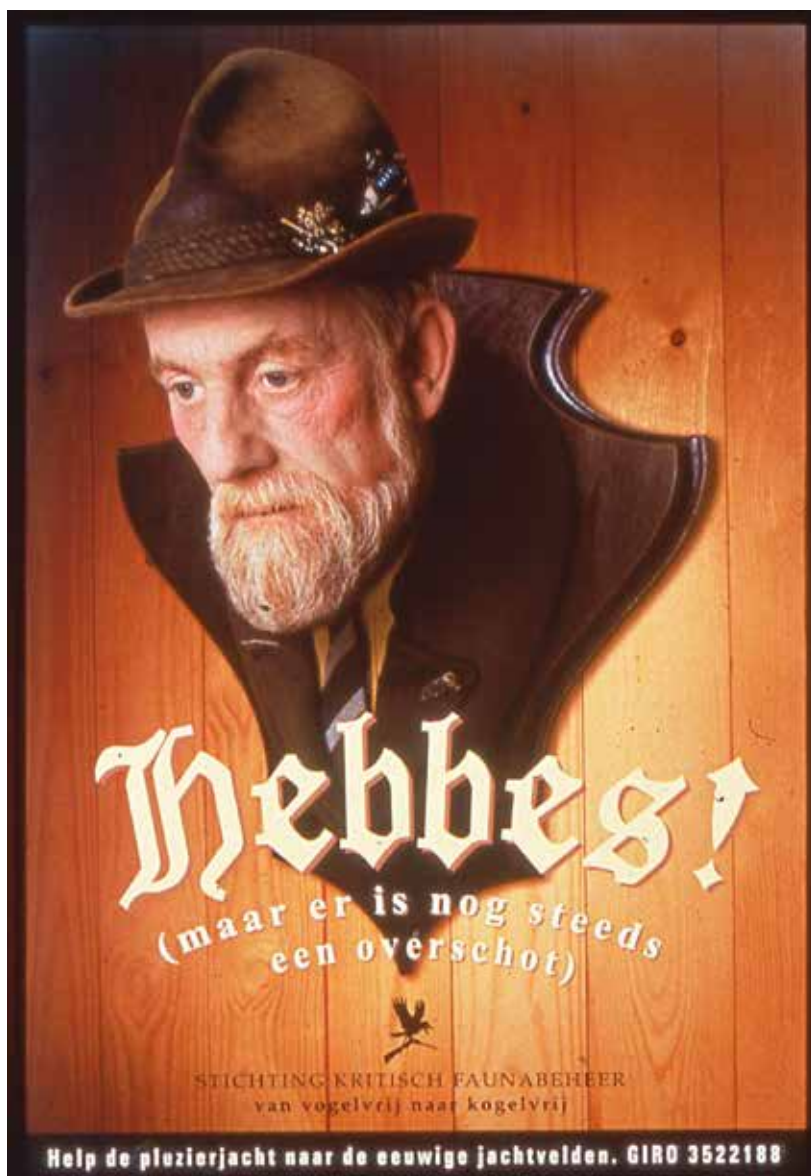
Met een postercampagne zouden we eerst via verlichteabri's in bushokjes een opsporingsverzoek doen aan het publiek, waarin gevraagd werd uit te kijken naar een verdachte die: "zwangere en zogende moedervossen schiet, babyvosjes doodknuppelt, vossen bejaagt met lichtbakken en bij herhaling z'n jachtvergunningen door de rechter vernietigd ziet. Signalement: herkenbaar aan groene hoed, broek en loden mantel, vermomd zich regelmatig als brave huisvader. VUURWAPENGEVAARLIJK, meedogenloos voor vossen. Wordt gedekt door invloedrijke vrienden. Gelieve tips door te geven aan de politiek in Den Haag, de politiek in uw woonplaats of aan Stichting Kritisch Faunabeheer.

Het plan was de poster na enkele dagen te laten vervangen door een andere poster waarop gemeld werd dat de verdachte gevonden was, maar het liep even anders. Direct nadat onze eerste posters waren verschenen, werden we aangesproken door leden van een jagersfamilie die ervan overtuigd waren dat we een oude foto van hun overleden (groot)vader hadden gebruikt voor de campagne en ook de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging rook bloed. Ze eisten verwijdering van de gewraakte poster, wat dus – zonder dat de jagers dat wisten – toch al de bedoeling was. Toen de poster na enkele dagen vervangen werd door een ander exemplaar voelden de jagers zich gesterkt in hun opvatting en stapten naar de rechter. Dat pakte anders uit dan ze gedacht hadden. Tijdens de zitting, waarin de jagers een emotioneel betoog hielden over hun overleden (groot)vader en de snode campagne van Kritisch Faunabeheer, vertelden we de rechter dat we een fotomodel voor de campagne gebruikt hadden en dat elke overeenkomst met een overleden jager op een ernstig misverstand moest berusten.

Toen we van de rechter toestemming kregen het fotomodel binnen te geleiden, werd het doodstil in de rechtszaal. De klagende jager stamelde: "mmmm-maarr dat is m'n vader".

De rechter geloofde niet in reïncarnatie of wederopstanding en veroordeelde de KNJV in reconventie tot het betalen van een schadevergoeding van 400.000 gulden aan Kritisch Faunabeheer plus rectificatie in alle media waarin ze ons vals beschuldigd hadden met een dwangsom van 10.000 gulden per dag.

Omdat de KNJV probeerde de rectificaties te

Poster Hebbes (maar er is nog steeds een overschot)

frustreren en te omzeilen met onverstaanbare radioboodschappen en aanvankelijk weigerde de schadevergoeding aan Kritisch Faunabeheer over te maken, liet de stichting beslag leggen op de banksaldi van de jagersvereniging tot een bedrag van 750.000 gulden.

Dat de jagers in hoger beroep de schadevergoeding terugkregen van een rechter die vond dat de schade van 400.000 gulden niet aannemelijk gemaakt kon worden, kon niet voorkomen dat de KNJV nog lange tijd heeft geworsteld met leden die moeite hadden hun contributie over te maken, vanuit het schrikbeeld dat hun geld wel eens bij de "anti's" terecht zou kunnen komen. De vossenjacht heeft ondanks de schijnbewegingen van de jagers, brede aandacht gekregen.

2007

2007 | Kasteel Doorwerth omgetoverd in jachtslot

Jagersfeest

Op 7 juni 2007 vond er weer een jagers-
evenement plaats om en in Kasteel Doorwerth.
De Faunabescherming kon ook dit onderonsje
niet ongestoord voorbij laten gaan.

Verkleed als jagersechtpaar begaven twee
donateurs van ons zich onder de veelal in jacht-
kostuum uitgedoste bezoekers.

Op het hoogtepunt van dit jagersfeest vlogen er
twee vliegtuigjes met een passende tekst boven
het terrein.

Uiteraard waren de misprijzende opmerkingen
niet van de lucht.

Dit alles om de argeloze bezoeker te wijzen op
wat zo'n game fair werkelijk tot doel heeft.

Foto's: archief
Faunabescherming

Actie

1997 | De Hoge Veluwe | Aanzicht

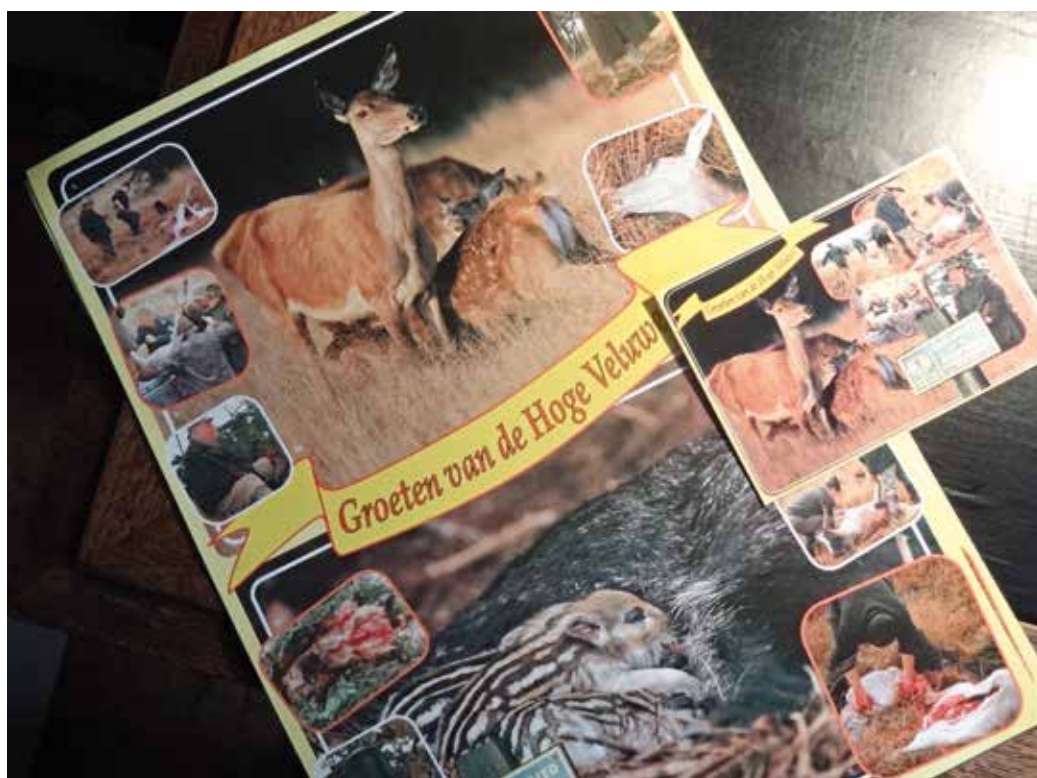
Groeten van de Hoge Veluwe

NIKO KOFFEMAN

Ansichtkaart via Willem van Donkelaar

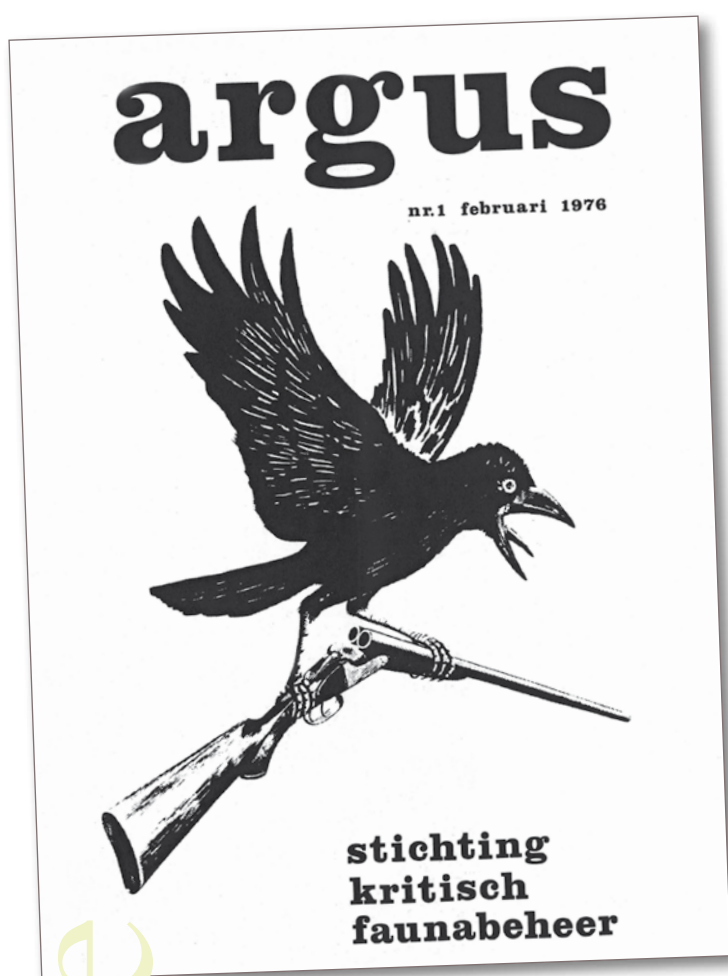
Het Nationale Park De Hoge Veluwe is anders dan de naam doet vermoeden niet als Nationaal Park gestart, maar als het jachtgebied van een rijke familie.

In het begin van de jaren dertig van de vorige eeuw dreigde het toenmalige "landgoed De Hooge Veluwe" geveild te worden. Het bedrijf van Anton en Helene Kröller-Müller, was door de crisis in financiële nood gekomen. Via een hypotheek van de Nederlandse Uitvoer Maatschappij in liquidatie (NUM) werd in 1935 de Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe opgericht. De hypotheekrente drukte zwaar op de begroting van het park. Vanaf het begin waren er tegenstellingen binnen het bestuur over het beleid. Vertegenwoordigers van de rijksoverheid en anderen in het bestuur legden de nadruk op het betalen van de renteverplichtingen en een sluitende begroting. Het dagelijks bestuur wilde meer accent op natuurbeheer en jacht. Uit huur en (jacht)pacht kwam in die tijd ongeveer net zoveel geld binnen

als uit de verkoop van entreebewijzen. Om aandacht te vestigen op het feit dat op De Hoge Veluwe zeer grote aantallen wettelijk beschermde dieren worden geschoten door jagers, deelden actievoerders van De Faunabescherming in 1997 ansichtkaarten uit aan bezoekers van de Hoge Veluwe. De directie van het park was daar niet blij mee, maar het zorgde er wel voor dat bijvoorbeeld proeven met de Riegeljacht (een verkapte vorm van drukjacht) werden stopgezet.

Actie

*Exit drijfjacht*Hoogheid,
verlaag u niet langer

Om aandacht te vragen voor de barbaarse drijfjachten op wilde zwijnen in het Kroondomein door leden van de Koninklijke Familie en hun jachtvrienden, werd in het najaar van 2000 een aantal advertenties geplaatst in de Volkskrant.

In een ervan loofden we 10.000 euro uit voor ideeën die konden leiden tot een einde aan deze drijfjachten. In een andere advertentie drukten we een voorbeeldbrief af aan ZKH Willem Alexander met het verzoek aan krantenlezers om een bericht te faxen naar het persoonlijk faxnummer van de kroonprins. Dat faxnummer werd in de advertentie met als kop "Hoogheid, verlaag u niet langer" afgedrukt. Er kwamen vele duizenden faxen binnen ten paleize, en daarmee werd een belangrijke impuls gegeven aan de Hofjagers om eerst te melden dat ze minder gingen jagen, vervolgens dat de drijfjacht eigenlijk niet effectief was, zodat ze er vrijwillig vanaf wilden zien, met als slotakkoord een wettelijk verbod op de drijfjacht op wilde zwijnen.

Argus archief ontsloten

Al enkele jaren geleden is een begin gemaakt met het scannen van oude jaargangen van de Argus, met de bedoeling deze op onze website beschikbaar te maken. Ter gelegenheid van dit jubileum hebben we nu enkele memorabele Argussen, waaronder de allereerste uit 1976, aan de website toegevoegd.

Kijk op faunabescherming.nl/argusarchief

Decorum in duigen

INEKE
VAN DEN ABEELE

De groots opgezette driedaagse Game Fair op het prachtige landgoed van kasteel Middachten lokte in juni 1991 veel bezoekers uit de wijde omgeving, zelden trokken zoveel terreinwagens richting Rheden.

Uit het hele land kwamen de in stemmig groene loden mantels gestoken jagers compleet met hoed en zwijnenkwast met hun vrouwen en kroost af op het onderonsje. Heerlijk om met zoveel geestverwanten onder een hoedje te kunnen spelen, een warm bad!

Naast de twaalf officiële jachtorganisaties waren er nog tal van aanverwante clubs aanwezig zoals de nestrovers van de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten en de Vereniging van Weidevogelbeschermers, valkeniers, hengelaarsvereniging, ministerie van LNV, zweethondenverenigingen, alle jachtgezinden waren vertegenwoordigd. Een illustre gezelschap van mannen, vrouwen en organisaties die de natuur een "warm" hart toedragen.

Uiteraard liet Kritisch Faunabeheer deze gouden kans om in het geweer te komen tegen zo'n natuurvijandige manifestatie niet ongemerkt voorbij gaan.

We huurden een enorme touringcar met chauffeur en bevestigden aan beide zijden jagersgroene houten panelen waarop we hun logo schilderden en de tekst "Help de jagers" bovenaan, eronder in een kleiner lettertype "naar de eeuwige jachtvelden" en daaronder "jacht is lustmoord".

De bus posteerden we zo vroeg mogelijk onderaan de op- en afritten van de snelweg bij Rheden voordat de hele jachtkermis op gang kwam. Niet veel later kwamen de eerste, veelal groene Range Rovers en Jeeps over de snelweg aanrijden. Groot was de herkenning toen daar een bus stond ter verwelcoming met hun vertrouwde jager-

Foto: Fred Hess

slogo en de tekst "help de jagers" de rest konden ze vanaf de weg namelijk niet zien.

Er werd dan ook al vriendelijk naar ons gezwaaid en wij wuifden vriendelijk terug. Zodra ze de afrit rondden stonden ze oog in oog met de rest van de tekst.

De aanvankelijke blijdschap sloeg om in regelrechte woede, raampjes werden opengedraaid, vuisten gebald en de scheldpartijen waren niet van de lucht, alle geveinsde decorum viel in duigen. Er vielen vele sjeke dames uit de koets. "Kloooooozakkken" riep een dame die bijrijder was in een Landrover Defender.

Omdat er ook veel argeloze bezoekers afkwamen op deze groots opgezette manifestatie, in de veronderstelling dat het natuurminnende organisaties betrof, deelden wij op de looproutes pamfletten uit waarin wij onze bezwaren tegen de plezierjacht en de Game Fair uiteenzetten.

Om het vele aangeschoten wild te symboliseren, stonden voor de ingang in konijnenpakken gehulde demonstranten met krukken en rood gekleurd verband om de ledematen, met een spandoek waarop stond "de dag na de herenjacht".

Daarnaast cirkelden er op het drukst van de dag twee vliegtuigjes rond boven het landgoed met de tekst 'moordmarkt op Middachten' en 'jacht is lustmoord'.

Het jagersgilde had zich deze dag onder gelijkgestemden duidelijk anders voorgesteld, voor ons was het een memorabel dagje uit.

Vogelvrij

NIKO KOFFEMAN

Kanonnen- vlees

Het wilde zwijn stierf in 1826 in Nederland uit door overbejaging. In opdracht van prins Hendrik, echtgenoot van Koningin Wilhelmina, werden in 1907 wilde zwijnen uit Tsjechië en Mecklenburg uitgezet in Kroondomein Het Loo. Ontsnapte dieren of illegaal uitgezette dieren vormden nieuwe populaties op de Veluwe. Nederland kent twee "officiële" leefgebieden voor het wild zwijn: de Veluwe (ca. 60.000 hectare), waaronder de deelgebieden Nationaal Park De Hoge Veluwe (ca. 6000 hectare), Kroondomein Het Loo en het Nationaal Park Veluwezoom. Het tweede gebied is Nationaal Park De Meinweg in Limburg. In de jaren 70 van de

vorige eeuw besloten Prins Bernhard en Martin Schroder nieuwe zwijnen uit Polen te laten komen om 'vers bloed' te garanderen.

Eigenlijk is de Veluwe sindsdien een grote extensieve zwijnenfokkerij geworden. Overal in "rustgebieden" hangen voederautomaten en alsof dat niet genoeg is worden de zwijnen bijgevoerd met vele duizenden kilo's mais aardappelen en keukenafval buiten de bekende voederplekken waarvan beweerd wordt dat daar alleen lok- en telvoer verstrekt wordt. In werkelijkheid fokken jagers kanonnenvlees.

Buiten de Veluwe zijn zwijnen al helemaal niet welkom, omdat boeren vrezen voor de conditie van hun ruim 12 miljoen tamme varkens. En dus wordt jaarlijks tenminste 60-70% van alle wilde zwijnen geschoten door jagers, waarbij ze al op 1 juli, midden in de draag- en zoogtijd, beginnen met de jacht op pasgeboren biggetjes.

Ook doen ze er alles aan om zoveel mogelijk klachten over de zwijnen in de krant te krijgen, om daarmee te proberen draagvlak te creëren voor herinvoering van de drijfjacht. Het wilde zwijn is wettelijk beschermd, maar in werkelijkheid altijd opgejaagd wild. Omdat de 'zwartwildjagers', dat zijn er ongeveer 600 in Nederland, de meeste niet onbemiddeld, zich de spanning en sensatie van de zwijnenjacht niet willen laten ontnemen.

